

VI KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszere-
csztő: Dr. Mar-
ton Ernő, Adm-
nistrátor delegat si grant responsa-
bil-Felelős igazgató: Schwartz Endre
Proprietar—Tulajdonos: Fratemitas
S. A. R. de Editura, Registrul publica-
tionaler periodei No. 43. Dos. 389—
1933. Tribunalul Cluj, Sectia III.

Szombat, július 30.
1938—5698. Av 2.
XXI. évfolyam, 169. szám.

Mária királyné megrázó hangu bucsulevele Románia népéhez

A végrendelet szövegét is közzétették

Bucuresti, július 29. Most tették közzé az elhunyt boldogemlékeztű Mária királynénak alábbi levelét:

Országomnak és népemnek

Én népem, amikor ezeket a betűket olvas-
tatok, én már átéletem az örök hallgatás
kiszöbét, amely mindig titok marad szá-
munkra. Mégis irántam való nagy szeretem-
ből fakad az a vágyam, hogy még egyszer
halljad hangomat, a sir csendjén túlról is.

„Büszke vagyok rá, hogy angolnak
születtem“

Alig töltöttem be 17. évemet, amikor Hoz-
zám jöttem. Fiatal voltam és tapasztalatlan,
de büszke szülőházamra, mint ahogy most is
büszke vagyok arra, hogy angolnak szület-
tem. Mikor új nemzetiséget vettem fel, arra
törököttem, hogy jó román nő váljon belő-
lem. Ez kezdetben nem volt könnyű. Idegen
voltam, egy idegen országban, idegenek kö-
zött. Kevesen tudják megmondani, milyen
nehéz utat kell megtennie egy idegen herceg
nőnek, hogy egyé válon azzal az országgal,
amelybe hivatása szólította. De örömben és
fájdalomban Tietek lettem. Visszatekintve
nehéz most megmondanom, melyik volt na-
gyobb, a fájdalom-e vagy az öröm? Azt hi-
szem, hogy az öröm volt nagyobb, de a fájd-
alom volt hosszabb. Senkit sem lehet iga-
rán megítélni életében. Halála után válik
meg, hogy örökkévaló lesz-e vagy a feledés
borul rája. Lehet, hogy rólam mindig meg-
fogtok emlékezni, mert szívem minden erejé-
ből szerettelek titeket s szeretetem hatalmas
volt és lendülettel teljes.

A „Mindenkinek Anyja“

Később türelmes, nagyon türelmes lett ez
a szeretet. Megadott nekem, hogy veled én
népem a nagy szomorúságok és nagy meg-
valósulások idején átéljem. Egy időben pedig
megadott nekem, hogy vezérlő és ihlető
legyek, fátylavívő, aki a legféltettebb napok-
ban a bátorítás központjává vált. Mindeze-
ket most megmondhatom neked, hiszen már
nem élek. Azokban az időkben olyan nevet
adatok nekem, amely mindig annyira ked-
ves volt előttem. Mindenkinek Anyjának neve-
zettek. Ugy akarok megmaradni emlékezeted-
ben népem, mint aki mindig feltalálható a
fájdalom és a veszély pillanataiban egyaránt.
Eljött aztán egy idő, amikor megtagadtatok,
de ez az anyák sorsa. Elfogadtam ezt és to-
vábbra is szerettelek téged, annak ellenére,
hogy nem segíthettem akkor neked annyit,
mint abban az időben, amikor hittetek ben-
nem. De ez már feledésbe ment. Annyit vol-
tam a te körödben, hogy szinte lehetetlennek
tűnt fel, hogy el kell hagynom téged. Mé-
gis egyszer minden ember végére jut ut-
jának. Én az utam végére értem. Mielőtt
azonban végleg elhagytalak utódlásra áldásra
emelem fel kezeimet. Megáldalak téged sze-
retett Románia, örömeimnek és fájdalomain-
nak országa, mely annyira szívbem élt és
amelynek minden ösvényét ismerem.

„Sohasem szerettem a formáságokat“

Te szép ország, melynek egységesítését
megérthettem, amelynek sorsát annyi éven
keresztül megosztottam és ősi álmát meg-
álmodtam s megérthettem annak beteljesülé-
sét, légy örökké gazdag, légy nagy és tisz-
telettel teljes, büszkén állj meg mindig más
nemzetek között, légy megbecsült, szeretett
és megértett mindörökké. Hiszem, hogy meg-
értettek téged, nem ítéltemi szerettemi
Sohasem szerettem a formáságokat, „nem
mindig vettem tekintetbe a szavakat, melye-
ket kiejtettem. Szerettem az igazságot és ar-
ról álmodtam, hogy a napfényben éljek, de
mindenképp úgy él, ahogy tud s nem aszerint,
amint szeretni. Mikor azonban rám emlékez-
zel népem, gondoldj arra, ki szerette az életet
és a szépséget, aki tulságosan becsülte-
s volt ahhoz, hogy mindent tekintetbe vegyen,
ami könnyű volt ahhoz, hogy győzedel-
meskedő legyen és tulságosan szeretett ah-
hoz, hogy éljen.

„A szépség hitvallásom volt“

Nincs semmi vagyonom, amit rátok hagy-
hatnék. Amit annyi nagylelkűséggel adtatok
nekem, mind köztetek költöttem el. Megszé-
pítettem azokat a helyeket, ahol élnem ad-
tott, mert a szépség hitvallásom volt. Új élet
re keltem a kis brani kastélyt, de Balci-
ce volt az a hely, ahol álmodtam megvalósít-
tam valójában. Ez többet jelentett nekem,
mintsem azt elmondhatnám. Ezért kértem
fiamat, II. Károly királyt, hogy szívemet a
Stella Mária templomba helyeztesse el, mely
templomot én építtettem a tenger partján.
Testem Curtea de Argesben fog nyugodni,
szeretett férjem, Ferdinánd király mellett,
de azt kívánom, hogy a szívem az általam
építtetett templomban nyugodjon. Egy hosszú
életen keresztül annyian fordultak szívemhez,
hogy holtan is azt szeretném, hogy „tovább
zarándokoljak hozzám azon a lilomos ös-
vényen, amely büszkeségem volt. A magam
által létesített szépségek s az általam ültet-
tett virágok között akarok nyugodni. S nem
akarom, hogy ott, ahol a szívem nyugszik,
gyászos hely legyen, hanem ellenkezőleg, bé-
ke és varázs uralkodjon ott, akárcsak éle-
temben.

„Gyermekeimet népemnek szívbe ajánlom“

Gyermekeimet népemnek szívbe ajánlom.
Halandók lévén, hibázhatnak, de szívük me-
leg, akárcsak az enyém volt. Szeressétek
őket és legyetek egymásnak hasznára, mert
így rendeltetett.
Most pedig örökre Istenhozzátot mondok
nektek. Mostantól kezdve nem adhatok már
többé semmi jelt magamról. De mindenké-
lőtt emlékezzél arra népem, hogy mennyire
szerettelek és most utolsó leheleimmel meg-
áldalak téged.

A végrendelet szövege

Nyilvánosságra hozták Mária királyné
végrendeletét is, mely a következőképpen
szól:

„Miótan nem tudom, hogy mennyi idő
adatott még nekem ezen a földön, ezen vég-
rendelet után nyilvánítom utolsó akaratom-
mat.

Megáldom az országot, gyermekeimet és
unokáimat. Kérem a gyermekeimet, hogy
sohase feledjék el, hogy az Istenben való bi-
zakodás a legjobb vezető a boldogságban és
vigasztalás a szenvedésekben. Kérem, hogy
legyenek egyes az ország fenntartásában és
egymást is segítsék. Kérem, hogy eltérés
nélkül vessék alá magukat utolsó akaratom-
nak. Az anyának irántuk való szeretete egy-
forma s ugyanaz, de ha a rendelkezésem-
re álló részből többet juttatok egynek, ez azért
van, mert inkább szükségem van a megélhe-
téshez szükséges eszközökre. A balci-
cei, tenha-juhavi, mavi-dalgai birtokomat a kas-
télyal és minden más épülettel, valamint a
Stella Maris templommal együtt, melyeknek
valamennyit saját erőmből építtettem, a
művészetét s a szépről vallott saját felfogá-
som szerint, egyezőval mindent, amim Balci-
ceban van, kivétel nélkül fiainak, Károly ki-
rálynak hagyom azzal a meghagyással, hogy
ő elégitse ki és fizesse kitöbbségi négy örökösö-
met a nekik fenntartott részből.

Férjemnek, Ferdinánd királynak végrende-
lete folytán a cotroceni és a sinaiai Peisor-
kastélyban lévő bitorok az én tulajdonomat
képezik. Ugyancsak a végrendelet rendelke-
zéseinek fogva haszonélvezeti jogom van
1939-ig a sinaiai, predeal bitorok és az ott
megemlített épületek felett. Ez a rendelkezés
el is ismertett gyermekeim, Ferdinánd ki-
rály örökösei között s azt mindenki közlülük
alá is jegyezte. Ezekről nem mondtam le,
tehát mind részét képezik a felosztásnak.
Kérem Károly fiamat, hogy a haszonélvezeti
összegekből elsősorban a következőket fizesse
ki: A Principele Mircea egyesületnek 500.000
lejt, Elize Karinak 60.000 lejt, Anna Thiele-
nek 40.000 lejt, Elena Kownak 60.000 lejt,
Virgil Jonzának 40 ezer lejt és 300.000 lejt

összes szét udvarom személyzete közt. Az
utóbbi összeg szolgálati idejük és szolgálatuk
fontosságának tekintetbevételével osztasson
szét. Nővéremnek, Viktoria Melitának Orosz-
ország nagyhercegnőjének, évi 120.000 fran-
cia frank életjáradékot hagyományozok.

Köszönetet mondok Zwiedenek ezredesnek
hűségese szolgálataért, hogy mindenkor és
nehézségek között is oly érdektelenül vezette
udvaromnak közigazgatását és lányának
Mária Zwiedenek kisasszonynak 200.000 lejt
hagyományozok. Még egyszer megáldom
Károly fiamat és kérem a Mindenhatót, se-
gitse őt, hogy dolgozhasson és mindent meg-
teheszen Romániának, d-ága hazámnak bé-
kéje és haladása érdekében. Kérem, hogy tel-
jesítse utolsó akaratomat. Ezáltal megvaló-
sítja az általam táplált reményeket, amelyeket
megnyugvással töltöttem el akkor, amikor
az utódlásra gondoltam.

Kívánom, hogy leányom, Erzsébet, Görög-
ország királynéja örökségéből a copaceni
kastélyt és teljes birtokot kapja, minden hoz-
zártartozékával együtt, fenntartás nélkül.
Mindezeket saját elhatározásához képest
használhatja fel. Kérem a Mindenhatót, se-
gitse őt teljes boldogsághoz. Kívánom, hogy
leányomnak, Mária jugoszláv királynénak és
fiainak, Miklós hercegnek és öket megillető
részét pénzben adják ki. Leányomnak, Ileana
osztrák főhercegnőnek és Románia hercegnő-
jének a neki fenntartott részen kívül hagyom
a még fennmaradó rendelkezésre álló részt
és kívánom, hogy részesüljön a brani kastély
örökségéből, az ottlévő berendezésből és terü-
letekből minden fenntartás nélkül és azzal a
meghagyással, hogy azt a Keresztény Leá-
nyok Szövetsége használhassa, mindaddig,
amíg a román királyi háznak valamely tag-
ja lesz az említett szövetségnek a védnöke.
A Bran községben lévő házam az em-
lített egyesület nyári települ szolgáljon. Ki-
vánom, hogy Ileana hercegnő teljes boldog-
sággal éljen jogaival és megörizze mindaddig,
amíg ez lehetséges.

Abban a hitben halok meg, hogy senki
sem lesz Romániában, aki megakadályozná
őtet abban, hogy abba az országba jöjjön,
amelyben született és amelyhez mélységes
szeretet köti és amelyért egész szívvel dolgoz-
ott. Szeretett unokáimnak, Mihály alba-
iuliai nagyvajdának a Ferdinánd király által
nekem adományozott gyémántot hagyom. Ék-
szereim felett ténylegesen még életemben
rendelkeztem. Kérem fiaimat, Károlyt és
Miklóst, hogy ékszereimre, vagy azoknak
értékére vonatkozólag semminemű észrevét-
el ne tegyenek, miután azok nem foglaltat-
nak hagyatékomban. Leányaim tudják, hogy
azoknak darabjai kiknek tulajdonai.

Sokat szerettem volna hagyni szeretett
országomnak tántoríthatatlan szeretetem je-
lül, amelyet kiapadhatatlan forrásként ha-
gyok örökösöimnek. Forró vágyam lett vol-
na, hogy egy kis templomot építtessenek a haj-
dani onesti fronton és hogy egy nevről
elnevezett egyetemi diákélet-otthont létesít-
sek Iasiban, azoknak a nehéz napoknak az
emlékére, amelyeket a nemzet egységesíté-
sért vívott nagy háboru idején ottan töltöt-
tünk. Szomorúsággal tölt el az, hogy szerény
vagyonom, amelyet szeretett férjem, Ferdinánd
király nagylelkűségének köszönhettem és
amelyet még az utóbbi idő nehézségei is
csökkentettek, nem ad lehetőséget arra, hogy
mindazt beteljesítem, amit szerettem volna.

Megbocsátok azoknak, akik szenvedést
okoztak nekem. Kérem azokat, akiknek aka-
ratom ellenére esetleg vétettem, hogy ők is
bocsássanak meg nekem, meri senkinek
sem akartam ártani soha. Minden elzotes
végrendeletet visszavonok. Jelen végrendelet-
hez két levelet mellékelek, melyet gyerme-
keim nyithatnak fel halálom után és temeté-
sem előtt.

Ezt a végrendeletet sajátkezileg irtam és
kelteztem Tenha-Juhav Balcióban, ma 1933
július 29-én, csütörtökön.

MARIA, Románia királynéja.

Ara 5 lej

VILAG TÜKRÉ

Mit láttam Párizsban?

Irtta: WINSTON S. CHURCHILL
az angol alsóház tagja

Elmúlt a nevezetes parisi királyi látog-
gatas. Bizonyára nem gyakori eset, hogy
nivalatos ünnepeken, minden résztve-
vőjüknek annyi igaz kedve és hamisítat-
lam öröme teinék, mint ebben. A király
íriss, fiatalos egyéniségevel, férfias nyit-
tekintetével és a királyné, páratlanul von-
zó varázsával és mosolyával, amely „a
világ kedvenceinek“ mosolya, — minde-
ten szinte rohammal hódították meg Pa-
rizst és Párizson át egész Franciaorszá-
got. A király és királyné, kiknek házasa-
sága szereimi házasság volt és akik csak
vonakodva foglalták el Anglia trónját, mi-
kor a kötelesség szólította őket, egy bol-
dog házasság példáját mutatták francia-
országi látogatásuk során és ez a franciák
szívének igen kedves, Franciaország életé-
nek pedig rendkívül értékes tényezője. Az
a páratlan szívélyesség, amellyel a királyt
és királynét üdvözölték és fogadták, ezt
az egész epizódot kiemelte a parédék és
jegyzőkönyvek, az ünnepélyes külsőségek
és az etikett szféráiból. Megint alkalmunk
volt látni Franciaországban „az életnek
azt a báját, amely pénzzel meg nem vá-
sárolható és amely maga öröklik a nem-
zetek fölött“, ahogy Burke mondotta, aki
ezt egy továbbutó drága kincsnek tar-
totta. Új hidak épültek olyan szakadékok
fölé, amelyeket az évszázadok vájtak,
Franciaország története és hagyományai
pedig nyilegyenes vonalban törtek előre a
modern világ felé.

A fegyverek villanása és a hadigépek
dörgése szintén szerepet játszott ugyan,
de az általános képnek mégsem ez volt
legkiemelkedőbb vonása. Az ilyen látvá-
nyosságok sötét nagyszerűségét más nagy
hatalmak is elérhetik, ha még nem is
multhatják felül. A brit királyi párnak
nyújtott szórakozásoknak azonban meg-
volt az a varázsa, eleganciája, az a gyen-
géd, békés kulturából eredő jellege, ezek
a szórakozások annyira át voltak itatva
művészettel és költészettel, zenével és
táncal, amelyet csak a francia szellem
tud produkálni. A Bagatelleben, az Opera-
ban, a versaillesi kápolnában és a Bos-
quet d'Apollonban lejátszódott ünnepélyek
nek, előadásoknak célja nyilván az volt,
hogy megmutassák: mennyi minden van
az emberi életben, ami messze felülmúlja
a trombiták harsogását és a diplomácia
szövevényeit. Olyan volt ez, mintha egy
tiszta hang Európa összes népeinek oda-
kiáltotta volna, hogy fordítsák el gondo-
lataikat a tullesztített becsavagtól, a kesé-
rű világszemléletektől és a gyűlölködéstől
és ne lássák, csupán azt az örömet, mind-
azt a kedvtelést és mindazt a fényt, amely
szünetek és gonoszítottak nélkül meg-
szerezhető. Minő siváraknak kellett vol-
na lenniök az olyan szíveknek, amelyek-
nek ez éber álom a szabadság szelid fé-
nyében és Franciaország kedves napsüté-
sében, ne okozott volna gyönyörűséget!
Milyen szép lehetne a világ, minő áldottak
a természet ajándékai, minő ragyogó az
emberiség osztályrésze a földön, ha Euró-
pa nagyhatalmai és kormányai, egyetér-
tően, néhány határozott és egyszerű lépéssel
tennének a közeledés felé.

Elmúltak azok az idők, amikor kirá-
lyok uralkodtak és miniszterek a saját
személyükben barátságokat pecsételtek
meg nemzetek között. Minden ilyen ünnep
ség, bármily imponzán és tökéletesen
lett legyen előkészítve, hiábavaló, ha nem
dobog mögötte a nép szíve. Szövetségeket

és baráti szerződéseket manapság az egyszerű polgár házában és a munkás kunyhójában kell kötni. Tapasztalt szakemberek készítsék elő, államfők írják alá nevüket, de ha arról van szó, hogy az ilyen okmányoknak érvénye is legyen, akkor a kovácsműhely vagy a szántóföld érdes munkáskezeinek közre kell működniük megpecsételésükkel, ellenjegyzésükkel kell ellátniuk. Egy ünnepléses társadalmi szerződésnek éppen az a jellege, hogy sokmillió ember akaratán nyugszik, hogy azt az összes osztályok és irányok örömmel fogadják és hogy minden politikai tan, szabad és béketűrő kultúra jegyében magáévá teszi, adja meg a brit és francia nép csatlakozásának igazi erejét, világszerte jelentőségét és, jelentékeny mértékben, óriási hatalmát is.

Annak az örömeinek fénye, amellyel a tiszteltreméltó brit monarchia királyát és királynéját fogadták, sehol sem ragyogott oly őszinte fénytel, mint a francia köztársaság legszegényebb polgárának szemében. Azok a tömegek, amelyek Párizs utcáit szegélyezték — ha csupán egy pillanatra is — félretettek minden párt- és véleményharcot, amelyet oly mélyen járnak át a tudatlanság és megismeretlenség, mi azonban újabb a saját szemünkkel láttuk annak az „Union Sacrée“-nek, annak a szent egyesülésnek tünelét, amely minden franciát egyetlen kötelékbe fűz, amely erősebb minden rémületnél és halálánál.

Fel és alá jártam a csapatok közt. Minden nép büszke hadseregére, de a francia katonában van valami egyedülálló vonás. Ennek forrása a politikai és vallási szabadság évszázada és az a tény, hogy a föld, amelyet megművel, az övé. Ezek a hatalmas befolyások szabadították fel értelmét és formálták egyéniségét. A francia katona arcából erős egyéniség olvasható ki, — vonásai zárkóztak és kemények, de mégis a humor és kedély kifejezését tükrözik. Tanítóesterei a szabadság és a föld volt, amely a saját tulajdona, egy évszázadra volt szűkség, hogy ez az embertípus kialakuljon.

Pillanatnyilag súlyos gondokkal terhes idők járnak a francia és angol demokrácia fölött. Nem volna semmi nyernivalójuk egy háborúban, de majdnem mindent elveszhetnek. Felháborodással utasítják vissza egy becsavagyó vagy hódítási vágyból kirobbanó háború gondolatát. Még mai lelkiállapotukban sem hárítanak el maguktól, hogy odaálljanak egy jogos ügy és az igazság mellé, ezt azonban megtagadják az erőszaktól. Csodálatos dolog egy nép nyugalmát látni, amelyben nemzet és hadsereg ugyanazt jelenti, a kormány pedig a népe.

VII. György király és Erzsébet királyné látogatását és azt a lenyűgöző egyetértést, amellyel ez a brit világbirodalom parlamentjei és népei részéről találkozott, egészen új, az eddigieket kiegészítő biztosságnak kell látni egy katasztrófa hírtelen kitérése ellen. Ez a látogatás Franciaország és Anglia kormányainak és néptömegeinek mély egyetértését még megerősítette és hangsúlyozta és alkalmat adott megmutatkozni igazi nagyságában. Olyan helyzetet teremtett a két ország miniszterei számára, hogy ezek bizonyosságot szerezhetek róla: a két nyugati demokrácia egységét semmiesetre sem fogják felhasználni annak megakadályozására, hogy Csehszlovákia különböző népeinek ügyei rendeztessenek. A cseh kormány tartozik a nyugati hatalmaknak azzal, hogy megadja és pedig minél előbb, minden engedményt, amely államának szuverenitásával és integritásával összeegyeztethető. Mint ahogy mi Németországtól elvárjuk, hogy semmiféle viszályt nem támaszt határain kívül, úgy bizonyosságot kell nyernünk afelől is, hogy láthatóan és tisztán kialakult magatartásunk nem batoríthat makacs önféjűsége egy kis or-

szágot, amelynek fennállása más országok lelkiismeretétől és fáradozásaitól függ.

En magam, egyike az elsőnek, aki a cseh viszálykodás állásáról tudomást szereztem, meg vagyok győződve róla, hogy egy jó és állandó szabályozás minden alapfeltétele megvan.

„Mig az arabok gyilkolnak, a zsidók gyarmatosítanak“

Mit látott egy francia újságíró Palesztinában

A „Marianne“ érdekes cikke a palesztinai helyzetről

Alábbi cikk a világszerző elterjedt kitaláló porrási folyóiratban: a „Marianne“ban jelent meg Paullette Damira tollából

Palesztina véres órákat él át. Több mint két éve már, hogy egyre hevesebb zavargások viharzanak az országon keresztül, amelyek rengeteg áldozatot követelnek és romba döntik a gazdasági életet.

Az utóbbi héta megkétségbeesés, vihar, amely csak akkor fog elülni, ha Nagy-Britannia olyan politikai döntéssel lép közbe, amely véget vet annak a súlyos konfliktusnak, amely Palesztinában szembeállította egymással az arabokat és a zsidókat. Ez a konfliktus röviden a következőkben áll:

Egyrészt az arabok, vagy pontosabban bizonyos arab körök mindenáron azt akarják, hogy szüntessék be a zsidók palesztinai bevándorlását, vagy legalább is úgy

Arab terror és zsidó válasz

Nagy-Britannia, hogy mind a két fél számára elfogadható megoldást találjon a problémára, salomoni ítéletnek folyamodott: fel akarja osztani Palesztinát a zsidók és arabok között. A királyi bizottság, amely az angol uralkodó megbízásából 1936-ban Palesztinában járt, két többé-kevésbé független állam létesítésének tervét dolgozta ki. A zsidó állam magában foglalná a földközi-tengeri partvidéket és Galileát, az arab állam pedig az ország többi részéből állana. Az angol kormány annak ellenére, hogy magáévá tette a fentebb leírtakat, eddig egyetlen határozott lépést sem tett a királyi bizottság által javasolt határok megállapítására. Hogy befolyásolják az angol határozatot és hogy a mérleget saját oldalukra billentsék, a két szemben álló fél a jelen pillanatban lázasan működik: az arabok gyilkolnak, a zsidók gyarmatosítanak.

— Megmutatjuk az angoloknak, hogy addig nem lesz béke az országban, amíg követeléseinkkel nem vetnek számot. Bebizonyítjuk, hogy mi értünk képviselünk — mondják az arabok. Ezzel a felkiáltással ölnek, bombát dobnak, tört dőfnek a zsidók és az angolok hátába és — bármennyire meglepő — saját fajtestvéreiket sem kímélik, ha ellenvetésre találunk.

— Nekünk gyarmatosítanunk kell és akármilyen áron meg kell hódítanunk az ország minél több pontját. A népek egymásközötti viszonyában csak a tettek számítanak. Használjuk fel az időt arra, hogy tovább gyarmatosítsunk, hogy még néhány ezer dunam földet hódítsunk meg — mondják a zsidók. És gyarmatosítanak. Lázasan gyarmatosítanak. A legveszélyesebb helyekre is elmennek és nem torpannak meg a halálveszedelmek előtt, hősiesen védik magukat.

Autón Tel-Avivtól Jeruzsálemig

Azon a napon, amikor elhatároztam, hogy Tel-Avivból Jeruzsálembe utazom, olvastam az újságokban, hogy ezen az útvonalon meggyilkoltak két zsidót és hogy egy Tel-Avivból jövő autobuszra rálöttek. Azt hittem, hogy ilyen nap után az EGED zsidó taxi- és társaságkocsi vállalat összes autói üresen fogják megtenni az utat Tel-Aviv és Jeruzsálem között. Tévedtem. Változatlanul, minden megvedőrában indult kocsi és minden helyet elfoglaltak. Midőn beszálltam az autóra, (Palesztinában jegyet kell venni a taxikra is), hogy

A jelen helyzetben egyetlen tennivaló csak a brit és francia kormányok újabb fáradozása lehet, hogy igazságos és méltányos megoldás legyen található. Amíg nem vonulnak fel hadseregek és nem dörrögnek ágyuk, addig a türelem és kitartás végül is minden oldalon, teljes bizonyos-

sággal sikerre vezet. E nem lehet a békének nagy eszményeknek az a messzireható egyezése, amelynek a nyugati hatalmak között való fennállásáról bizonyítékot szolgáltatott a párizsi királylátogatás.

csökkentésük a bevándorlást, hogy a zsidók kisebbségben maradjanak az országban. Hozzá kell tenni, hogy bizonyos nagy hatalmak akadályt akarnak gördíteni Anglia útjába egy olyan földön, amely háború esetén elsőrendű stratégiai fontossággal bír és éppen ezért pénzzel és fegyverrel támogatják a zavargókat.

Másrésztől viszont a zsidóknak elhatározott szándékuk, hogy akármilyen áron hozzásegítsék fajtestvéreiket a bevándorláshoz. Sőt, meg akarják gyorsítani a bevándorlást és Palesztinában meg akarják teremteni a zsidó hazát. Nincs arra szükségük, hogy külsőleg erősítsék meg bennük ezt az eszmét, mert az antiszemita atmoszféra, amely ma végighullámzik az egész világon, a zsidók németországi és ausztriai üldöztetése, amelyet egyes kelet-európai-országok is követnek, elég impulzust ad a zsidóknak ahhoz, hogy az eszme mély gyökeret verjen bennük.

kevésbé legyen meglepő, a veszélyesebbnek látszó első ülhelyet választottam. „Bocsánat, ezt a helyet én szemeltem ki magamnak“ — mondja egy hölgy méltatlankodva. Helyet változtattam és csodálkoztam azon, hogy egy idős és elég testes nő a veszélyes helyet választja ki magának akkor, amikor más szabad hely is van. Megmagyarázták nekem, hogy ennek meg van a jó oka. Azt hiszik általában, hogy a hátulsó ülésnek vannak inkább kitéve a golyóknak.

Kedves kilátások...

A következő percben az autó utnak indult. Az ablakokon vasrácsok voltak, melyeket kódarabok és bombák ellen szereltek fel. Az egy óras ut alatt háromszor állította meg autónkat fegyveres őrök. „Van fegyverük?“ — kérdezték és tetőtől-talpig átkutattak.

Ilyen körülmények között utazik az ember Palesztinában. És mégis utaznak. Mert a palesztinai zsidók elhatározták, hogy soha és semmilyen formában nem zavarják meg az ország természetes életmenetét, akármilyen zavargások legyenek is és akármilyen nagy legyen a veszély. Vajjon nem arról van-e szó, hogy meg akarják mutatni úgy az araboknak, mint az angoloknak, sőt talán önmaguknak is, hogy céljuk elérésében semmi sem tartóztatja fel őket? Hát nem megindító és ugyanakkor nem megdöbbentő-e, hogy 450 ezer zsidó halálmegevetően elhatározza, hogy szembeszáll akármivel és hogy akár utolsó szál is legyilkoltatják magukat, de nem tángítanak.

Jeruzsálemi tartózkodásom második napján kaptam a hírt, hogy tizenöt embert megöltek és ugyanannyit megsebesítettek. Csaknem egyforma számban voltak képviseelve az áldozatok között a zsidók és az arabok. Elvben a zsidók az arabokkal szemben nem követik a bibliai törvényt: „szemet szemért, fogat fogért“, de néhány nap óta öldöklésre öldökléssel felelnek. Amikor az arabok támadnak, a zsidók is bombát dobnak és lövöldöznek.

Az arab terroristák „morálja“

Igy járt el például az a tizennyolc éves suhanc, akit egy arab autobusz ellen megkísérelt merénylet miatt felakasztottak az angolok és aki az első zsidó volt, akit Palesztinában kivégeztek a templom lerombolása óta.

Erdemes megjegyezni, hogy a zsidók nagyrésze elítéli a megtorlásszerű merényleteket, hiszen az áldozatok mindig annál is inkább ártatlanok, mert az arab terroristáknak csupán néhány bandita-csoport képviseli, hivatásszerű gyilkosok, akiket állítólag gyilkosságként öt fonttal fizetnek meg. A gyilkosság ára az áldozat társadalmi állása szerint változik. Ezeket a terroristákat részint a helyszínen, részint Szíriából, Líbanból toborozza állítólag Jeruzsálem egykori főmuftija.

A moderna kínai faj

Néhány angol lap keserű szemrehányást tesz azért, hogy Franciaország amelyet oly szoros barátság fűz Angliához, nem akadályozza meg a muftit abban, hogy beleártsa magát a palesztinai ügyekbe. A kormány, hogy megvédje az országot a Szíria felől jövő terrorista hullámtól, elhatározta, hogy modern kínai fállal választja el Palesztinát Líbanontól, dróthuzallal, amelybe elektromos áramot vezetnek.

Néhány héttel ezelőtt több ezer zsidó munkás fegyveres kísérettel önként ment erre a helyre, és munkához látott. Már az első nap arab banditák támadták meg őket. Többen áldozatul estek. De a munkát tovább folytatták. Több ezer olyan ember van Palesztinában, különböző társadalmi osztálybeliek, orvosok, mérnökök, munkások, hivatalnokok, akik este napi munkájuk végezte után, nekilátnak a „kínai fal“ építésének. Fegyverrel a vállukon és revolverrel a zsebükből virrasztanak a kolóniák közelében és az utak mentén. Habozás nélkül kockáztatják az életüket. És másnap reggel ott látni őket rendes munkahelyükön, az iskolában, az irodában, az üzletben, vagy az utépítésnél. Minden négyzetméter, amelyen Palesztinában zsidó él, háromszor hódították meg.

Husz évvel ezelőtt az arabok eladták a földet önszántukból, nevétségesen a csony áron. Később az árak emelkedtek. Ma a föld legalább ötször annyiba kerül Palesztinában, mint Franciaországban.

A megvásárolt területek azonban csak elméletileg kerültek a zsidók tulajdonába. Már abban a pillanatban, midőn az új tulajdonos meg akarta munkálni földjét, az arabok megtámadták. Rendszerint bátor, fiatal emberek és fiatal lányok alapították meg az új kolóniákat. Ott, ahol nem volt egyéb mint homok és szikla, megkezdődött az építkezés és az ültetés. A rendbontások megkezdése óta körülbelül husz falu létesült az ország különböző pontjain. Ezek között egyik, szinte legendássá vált. Chanata. Az új Palesztina szimbóluma ez, hol a naponta történő támadások és gyilkosságok ellenére tovább folyik a munka.

Ha Nagy-Britannia meg fogja alapítani a jövőendő zsidó állam határait, annak a sok ifjunak a vére és elegendő lenni a körülhatároláshoz, amely Chanatában folyt el.

— Szigorúan ellenőrzik a cséplőgépeket. Bucurestiből jelentik: Az utóbbi időben több súlyos baleset történt a cséplőgépek körül. A belfüggetlen elrendelte, hogy illetékes szervek szigorúan ellenőrzik a cséplésnél igénybe vett lokomobílokat.

FURDÓN is csak az

AVERUS

borotvapengét sűrű és erős szakállhoz. Kérje a 0.08 mm piros címkes AVERUS borotvapengét. Felkímélhetetlen.

Mi van a csehszlovák kormány nemzetiségi statutum-tervezetében

Prágai lapközlése a fontos dokumentumról

A világpolitika érdeklődésének középpontjában áll az a nemzetiségi statutumtervezet, amelyet a csehszlovák kormány a szudeta-német — és általában az egész csehszlovákiai kisebbségi kérdések megoldására végett készített. Távirati jelentés alapján már röviden összefoglalva közöltük a statutum alapelveit. Most a Prager Tagblatt nyomán részletesen ismertetjük ezt a döntő fontosságú, nagy politikai okmányt.

A nemzetiségi statutum, amelyet a csehszlovák kormány külön bizottsága már elfogadott, három bevezető cikkelyből és tizenhárom szakaszból áll.

Az első bevezető cikkely alapvető programmatikus nyilatkozatot a csehszlovák nemzetiségi politikára nézve. Ez a szakasz így hangzik:

A csehszlovák köztársaságnak a nemzeti-

ségi statutuma azért adatott ki, hogy összefoglalja és kiegészítse a nemzetiségi jog határolmányait a csehszlovák köztársaságban és hogy újból kifejezésre juttassa a csehszlovák köztársaságnak azt az akaratát, amely arra irányul, hogy a demokrácia és a humanitás szellemében teljesítse a népek közeledését célzó történelmi feladatát.

Az első szakasz ismételi azokat az elveket, amelyek már az alkotmányban is benne vannak minden állampolgár jogegyenlőségére vonatkozóan, tekintet nélkül nemzetiségére. Tartalmazza ez az első szakasz azt a fontos meghatározást is, hogy egy bizonyos nyelvhez, fajhoz, vagy valláshoz való tartozás nem lehet ok arra, hogy az illetőt az állam szempontjából megkülönböztessék bélyegezzék meg.

zések vannak a népoktatás nemzeti önkormányzatára vonatkozólag. Szó van e szakaszban a tartományi kulturális tanácsok, az általános nyugdíjintézet, a csehszlovák takarékpénztárak központi bankja, stb. nemzeti önkormányzatáról.

Mig mostanig a képviselőház, vagy a szenátus csak abszolút többséggel határozhatta el a közigazgatási bírósághoz való fordulást, a jövőben ezt a jogot már ötven képviselő, vagy huszonöt szenátor megkapja. Bármely törvény alkotmányosságának vitatását csak

életbeléptétől számított hat hónapon belül lehet folyamatba tenni.

A nyelvtörvény A nyelvtörvényben leszállítják a kisebbségi nyelv használatának százalékszámbeállítását, de a határ még nincs megjelölve. Az állami hivatalok és községek között, amelyeknek hivatalos nyelve nem a csehszlovák nyelv, rendszerint csak a kisebbségi nyelvet kell használni; ha a dolog természetéből követhető, akkor kétnyelvűen kell levelezni. A nyelvtörvény vonatkozik ezentúl (eddig nem így volt) állami vállalatokra is. Ilyen vállalatok üzeménél a felekkel minden kisebbségi nyelven lehet érintkezni.

A belső iskolai igazgatást, amelyet eddig csak cseh nyelven végeztek, a jövőben az oktatási nyelven lehet intézni.

A nyelvtörvény kilátásba hozza új nyelvrendeletet is, amely szerint a hivatalnokok nyelvi képzésénél nemcsak az államnyelvet, hanem más nyelveket a bírására is tekintettel kell lenni.

Az exnégus megnyerte Londonban tizezer fontsterlinges perét

Londonból jelentik: Hailé Szelasszié megnyerte perét, amelyet a Cable and Wireless angol rádiótársaság ellen indított, 10.613 font sterling kifizetéséért. Ez a társaság látta el annakidején az addiszabebai rádió- és telefonszolgálatot s koncessziós díj fejében 10.615 font sterlinggel tartozott az exnégusnak.

Az angol társaság megtagadta a fizetést azzal az indoklással, hogy a koncessziós díj nem Hailé Szelasszié személyét illeti, hanem Abesszinián mindenkor császárt, addig tehát nem fizethet, amíg nem nyer megállapítást, hogy ki jelenleg Abesszinián császára.

Ebben az ügyben már több tárgyalás volt s az elsőfokú bíróság arra az állás-

pontra helyezkedett, hogy nem illetékes annak elbírálására, kit illet meg a császári hatalom Abesszinián. Hailé Szelasszié fellebbezést jelentett be ez ellen a döntés ellen és sikerült is keresztülvinnie, hogy a legfelsőbb bíróság új tárgyalásra utasítsa az elsőfokú törvényszéket. A szerdán megtartott új tárgyaláson az elsőfokú bíróság megítélte Hailé Szelassziének a 10.615 font sterlinget és kötelezte a Cable and Wireless rádiótársaságot, hogy fizesse ki 21 napon belül ezt az összeget az exnégusnak.

A rádiótársaság fellebbezést jelentett be az ítélet ellen a legfelsőbb törvényszékhez.

Husz év után fényes ünnepi istentisztelet volt a moszkvai Szent Epifánia katedrálisban

Mária királyné emlékének hódoltak a cári időkben ismert ceremóniák felújításával

Moszkva, július 29. Az elmúlt vasárnap ritka, sőt egyedülálló esemény történt a Szovjetunió fővárosában. A nagy esemény színhelye a moszkvai ortodox katedrális volt, mely a Moszkvában megmaradt harminc templom közül a legnagyobb.

A rendkívüli esemény története a következő:

Románia külügyminisztere köriratot intézett az ország összes külföldi diplomáciai képviselőiteihez, így a moszkvai követséghez is, hogy Mária királyné temetése napján gyászistentisztelet tartassék a követség székelyében, a nagy királyné emlékére. Tekintve, hogy a román állam hivatalos vallása a görögkeleti, a királyné emlékére rendezett gyászistentiszteletet az ortodox templomban kellett megtartani.

Moszkvában is megérkezett a külügyminisztérium rendelkezése és Románia moszkvai követe megtette a szükséges lépéseket a gyászistentisztelet megtartása irányában. A szovjethatóságok — az Oroszországban uralkodó vallási viszonyok ellenére — nem emeltek kifogást a román nagykövet azon kívánságával szemben,

hogy gyászistentisztelet tartassék Románia nagy királynéjának emlékére és különleges intézkedéseket tett, hogy a Szent Epifánia katedrálisban felújítsák abból az alkalomból a cári időkben ünnepi istentiszteletének hagyományos pompáját.

A Szent Epifánia katedrális kupolája alatt, ahol husz éven át csak szegények és öregek imádkoztak, valóban fényes ünnepi közönség gyűlt össze, az egész diplomáciai kar, az összes országok katonái, a szovjetkormány képviselői, a követség is, aki a külügyi népbiztosi hivatal egyik osztály-igazgatója.

A gyászistentiszteletet egész sereg lelkesen celebrálta, úgy, mint a régi cári időkben.

A szokatlan ceremonia, természetesen a moszkvai lakosság körében is visszhangra talált és a rendkívüli benyomás arra készítette a szovjethatóságokat, hogy kijelentsék, miszerint ez az udvariasság, amit Románia iránt tanúsítottak, mit sem változtat a kormány hivatalos magatartásán az ortodox egyházzal szemben.

Érdekes újítást

vezetett be a Heinrich szappangár a SENLASLO toalet- és fertőtlenítő szappan fogyasztói részére. Ugyanis, aki a Senlaslo-szappant csomagoló papírból 12 darabot összegyűjt, az bármelyik szappant árusító üzletben ingyen kap azokról egy darabot azonos nagyságú Senlaslo-szappant. Ezen újítás által a közönség szélesebb rétegeiben és nagyobb mértékben fogják megismerni a már már nélkülözhetetlen „Senlaslo-szappant”, amely amellyel egyúttal kellemes illatú piperecikk, több kiváló orvostanár egybehangzó szakvéleménye szerint tökéletesen fertőtleníti és annak használatát megvéd a fertőző betegségek ellen.

A nemzetiség meghatározása

A második szakasz a nemzeti hovatartozás szabályozását és a nemzeti békéről való gondoskodást foglalja magában. Kimondja ez a szakasz, hogy a nemzetiséget általában az anyanyelv határozza meg. Minden, a tizennyolcadik évet elért állampolgár kijelentheti a hatóság előtt, hogy más nemzetiségűnek vallja magát, mint amilyenek eddig feltüntettek (atyjának, vagy gyámjának adatai alapján). A hivatal azonban, amelynek ezt a bejelentést megírták, csak akkor ismerheti el a más nemzetiségűt, ha bizonyos feltételek teljesülnek: ha valaki az anyanyelvét sem a családjában, sem a magánéletben nem beszéli, viszont tökéletesen tud annak a nemzetnek nyelvén, amelyhez tartozónak vallja magát. Továbbá a hatóságnak meg kell állapítani, vajjon egy bizonyos nemzetiségű való tartozásról szóló vallomását nem önző okból, nem valami előnynek az elérése végett tette-e meg az illető? Mert ilyen esetben a vallomást nem lehet tudomásul venni. Zsidók akkor is vallhatják magukat zsidó nemzetiségűnek, ha a nyelvi előfeltételek nincsenek megadva.

Büntetőjogi védelem

A harmadik szakasz a nemzeti hovatartozás és a nemzeti béke büntetőjogi védelméről szól.

Büntetés alá esik minden erőszakos, vagy megvesztegetés útján való elnemzetlenítés. Aki tizenéves évesnél idősebb személyt erőszakkal, vagy fenyegetéssel arra igyekszik rábírtani, hogy más nemzetiségű tartozónak vallja magát, aki, mint valamely tizenéves évesnél fiatalabb személynek törvényes megbízottja az illetőt más nemzetiségűként jelenti be, mint amilyen az anyanyelve; aki elnemzetlenítés céljából valamely megbízott személyt olyan iskolába küld, amelynek oktatási nyelve más, mint az illetőnek az anyanyelve: azt hat hónaptól egy évig, súlyosabb esetben öt évig terjedő börtönnel kell megbüntetni. A megvesztegetés útján való elnemzetlenítést mint vétséget tizenéves napot hat hónapig terjedő fogházzal kell büntetni, különösen súlyos esetekben pedig egy évig terjedő fogházzal.

Súlyos büntetés vár arra is, aki a nemzeti békét megzavarja és aki nemzetiségűk, nyelvek, vagy fajuk miatt gyaláz másokat.

A negyedik szakaszban további rendelkezések vannak a nemzeti hovatartozás védelméről.

Gyermekek gondozása csak azonos nemzetiségű, megfelelő személyhez szabad kiadni. Idegen gondozásban lévő gyermekek felügyeleténél is vigyázni kell arra, hogy a felügyelet azonos nemzetiségű személy, vagy szervezet gyakorolja. Iskolaköteles gyermekeket, akik a közköztartási hatóság engedélyével otthon kapnak oktatást és ezért mentesek az iskola látogatástól, anyanyelvükön kell tanítani.

Aránylagosság

Az ötödik szakaszban arról van szó, hogy az egyes nemzetiségeknek a közéletben meg kell, hogy legyen az aránylagos képviseletük.

A törvényhozó és a tartományi önkormányzati testületekbe való választásokat az aránylagosság eive alapján kell megtartani. A közigazgatási tanács testületeibe és más szerveibe való meghívásoknál tekintettel kell lenni a nemzeti arányszámra. Azok az állami intézmények, államilag vezetett vállalatok és más berendezések, amelyek kizárólag egy bizonyos nemzetiségű lakosság szükségleteit szolgálják, mindenekelőtt ennek a nemzetiségnek a jelentkezői közül kell, hogy felvegyenek új alkalmazottakat. Amikor a polgári állami szolgálatba, a rendszeresített helyekre új alkalmazottakat vesznek fel, ügyel-

ni kell arra, hogy — ha csak alkalmas jelentkezés hiány nem mutatkozik — az új alkalmazottak nemzetiségi arányszáma megfeleljen az illető nemzetiség által az egész államban elért arányszámnak, amennyiben ez a személyzeti státusz az egész államterületre érvényes. Ahol a rendszeresített szolgálati helyek csekély száma folytán vagy más súlyos okokból nem lehet megtartani a nemzeti arányszámot, ott az így előállt aránytalanságot ennek a törvénynek a szellemében más személyzeti körben megfelelően ki kell egyenlíteni. Idevonatkozó végrehajtási utasítást a kormány és az egyes minisztériumok fognak kiadni. Hasonló alapelvek érvényesek az önkormányzatokról, stb. való hivatalnoki és munkásszegődtetésekre.

A hatodik szakaszban az aránylagosságnak más tereken való érvényesítéséről van szó.

Városokban és kerületekben, amelyekben felekezeti, nemzeti, vagy nyelvi kisebbségek vannak, e kisebbségek kulturális és jótékonyági céljaira megfelelő összegeket kell fordítani. Ilyen kulturális és jótékonyági előirányzatoknál arra kell ügyelni, hogy — általában állami, vagy tartományi érdekek csorbítása nélkül — a kisebbségek kulturális és jótékony intézményeit ugyanolyan elvek szerint támogassák, mint a csehszlovák nemzethez tartozóknak az intézményeit. Állami szállásokat a belföldön úgy kell szétosztani, hogy az egyes nemzetiségek hozzátartozói a lakosság arányszáma szerint vegyenek részt az egész összegben. Ha tisztára helyi, vagy tartományi vonatkozású munkákról, vagy szállításokról van szó, akkor az állami érdekek csorbítása nélkül, az illető községből, vagy tartományból való jelentkezőket kell előnyben részesíteni, feltéve, hogy az ár és minőségi viszonyok egyenlők. Vegyesnyelvi községekben és vidékeken arányosan tekintettel kell lenni a lakosság nemzeti tagozódására, valamint arra, hogy a vállalkozók minden nemzetiségűből való embereket foglalkoztatnak-e; — így kell hozzájárulni az egyes nemzetiségek közeledéséhez és a nemzeti békéhez. Ezek a rendelkezések nem vonatkoznak az állami, vagy olyan vállalatoknak adott megbízásokra, amelyeknél az állam tőkésével erősen érdekelt és nem vonatkoznak a léghárítást érintő szállításokra sem. Állami szállításokból elvileg ki vannak zárva olyan pályázók, akik a nemzetiségi statutum rendelkezéseibe ütköző bűncselekményt, vagy vétséget követtek el, vagy akik vállalatukban nemzeti elnyomást folytatnak, vagy eltitkolt, hogy vállalatukban bárki is megzavarja a nemzeti békét.

Az iskolai önkormányzat

A hetedik szakasz rendezi az aránylagosságát az egész közköztartásban.

Minden kisebbségi nemzetnek annyi iskolára van igénye, amennyi megfelel népi arányszámának. A nemzeti kisebbségek közép- és főiskolai rendszerét úgy kell kiépíteni, hogy arányban legyen a csehekével és szlovákokéval.

A nyolcadik szakasz címe: „Nemzeti önkormányzat a közoktatásban.”

A történelmi Csehország, Morvaország és Szilézia iskolaközségeiben és kerületeiben központi iskolai tanácsokat és kerületi iskolai bizottságokat kell alakítani, külön-külön az oktatási nyelv szerint. Minden tartományban egy-egy tartományi iskolai tanács alakul nemzeti szekciókkal és nemzeti közigazgatási szenátusokkal. A továbbiakat külön törvény fogja szabályozni. A pedagógiai felügyeletet azonos nemzetiségű tanfelügyelők fogják gyakorolni.

A kilencedik szakaszban beható rendelkez-

CSALÁDI ÉRTESSÍTŐ

Friedmann Anci Radesti és Mandel Mer Targu-Lapus, jegyesek.
(Minden külön értesítés helyett.)

Klopner László és Dávid Sári Huedin jegyesek
(Minden külön értesítés helyett.)

Reisz Etuskát (Sala-Mare) eljegyezte Klein Méric (Valea lui Mihai)
(Minden külön értesítés helyett.)

FISCHER TUSST Subotioáról (Jugoszlavia) eljegyezte Hemli Jenő Timisoaráról.
(Minden külön értesítés helyett.)

Benedikt Margit Haifa (Séna) és Fischer Lajos Haifa (Lucius) jegyesek
(Minden külön értesítés helyett.)

Dr. Eáber László és neje, ezuton köszönik meg barátainknak és ismerőseiknek, esküvőjük alkalmával tanúsított figyelmességeket. Petrosani, 1938. július hó.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, július 30.

Bucuresti. 6.30: Torna, hírek, hanglemezek. 13.15: Pontos idő, kulturális közlemények, sport. 13.25: A rádió szalonzenekara. Közben 14.15: Pontos idő, időjárás, hírek. 15.20: Közlemények, külföldi aktualitások. 19: Pontos idő, időjárásjelentés. 19.02: Baladák, elégiák és rapszódák (hanglemezek). 20.10: Karének. 20.45: Fléta-lemezek. 21: Rádióüzenetek. 21.15: Jazz. 22.30: Hírek-sport. 22.45: Étermi zene. 23.45: Hírek külföldre angol nyelven. 24-1: Hanglemezek.

Jeruzsálem. Délután 5.45: Pontos idő, hírek. 8: Hamavdil. 8.05: Előadás az új héber elbeszélő irodalomról. 8.25: Héber gyászadalok.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.05: Cigányzene. 13.30: Hírek. 14. 30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 18: „A nevető külföld”. (Francia gyermektréfák). 18.25: A Budafoki Munkás Dalkör. 19.20: Jazz. 20.30: Palló Imre dr. az Operaház tagja magyar nótákat énekel, kísér Pertis Pali és cigányzenekara. 21.30: „Dinodánom”. Tréfás jelenet. 22.10: Hírek. 22.35: A rádió szalonzenekara. 24.10: Táncklemezek.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:

Prága. 20.20: Operett.
London Regional. 21.30: Tarka dalos, zenes est.
Luxemburg. 21.30: Zenés tarka est. 23.05: Szimfonikusok lemezekén.
Toulouse. 21.30: Olasz operáriák. 23.15: Kivánságverseny.

A transzilvániai zsidók és utazó urak találkozóhelye Clujon az újonnan nyílt „CARMEL” orth. kóser étterem és büffé
Calea Regele Ferdinand 33. Regal kávéházzal szemben. Szives pártfogást kér a Sala-Mare-ről elszámazott KESZTENBAUM-család. Pensió rendszer.
Az orthodox rabbitanács felügyelete alatt.

KÖZGAZDASÁG

Julius 28-ával életbelépett a buza minimális ára

A Hivatalos Lap július 28-iki számában megjelent a nemzetgazdasági minisztérium rendelete, melynek értelmében július 28-ától kezdődően a belföldi forgalomban életbelépett a buza minimális eladási ára, amely 77 kgr-os hektoliterenkénti súlynál 3 százalékos idegen anyaggal 40.000 lejben lett megállapítva ab termelő állomás.

A buza minimális ára minden további kgr. súlynövekedés, illetve az idegen test minden százalékos csökkenése esetén egy százalékkal növekszik. Amennyiben a buza sulya könnyebb, vagy az idegen test több, a buza minimális ára ugyanaz arányban csökken egy-egy százalékkal.

A borszesz átvételi árának megállapítása végett módosították a szesztörvényt

A Monitorul Oficial július 28-iki 172-ik számában rendelettervény jelent meg a szesz törvény egyes intézkedéseinek módosítására vonatkozólag.

A rendelettervény értelmében az 1932. április 22-iki szeszmonopóltörvény 51-ik szakaszát a következőképp módosították: A borszesz és a szeszpárlat átvételi árát a pénzügyminisztérium állapítja meg ugyanazon módon és szabályok szerint, amelyeket a törvény 7 és 50-ik szakasza előír, eltekintve az 1936. március 27-iki borászati törvény 43. szakaszának 4-ik bekezdésében megállapított előírásoktól.

A mennyiségeket az illetékes egyesület szerzi be ugyanazon szabályok szerint, mint az ipari szeszt.

A lepárlók és ipari kazánok által előállított gyümölcspárlatok és gyümölcspárlatok vé-

telárát megynként állapítják meg, az illető termelők képviselőivel való egyetértésben, a 7-ik és 50-ik szakaszban előírt szabályok alapján.

Az árakat loco szeszmonopól lerakat állapítják meg.

A szesztörvény 201-ik szakasza a következőképp módosult: A részvénytársaságok, szövetkezetek és bortermelelőkön kívül, senki sem tarthat fenn sem közvetlenül, sem pedig más által kihasználva egyenlő több kicsinyben szeszestál kimérést. A bortermelelők sem tarthatnak egy közsgében több italkimérést.

Kivételes módon, a százezer lakosnál nagyobb lélekszámú városokban a hatóságok engedélyezhetnek fizikai személyeknek legfeljebb két kicsinyben italkimérést.

Növekvő optimizmus a világtőzsdéken

A világtőzsdék az utóbbi napokban várakozóan és kedvezően reagáltak azokra a jelekre, amelyek részben a nemzetközi politikai helyzet enyhülésére, részben pedig az amerikai gazdasági depresszió közeli megszűnésére vallanak. London Párizs, Amsterdam és Zürich egyaránt megszilárdult az utóbbi napok során, legfeltűnőbbek az áremelkedések azonban Prágában és Newyorkban voltak, ahol az árfolyamok szilárdulása egy hét alatt közel hat százalékkal emelte az értékpapírok általános árszínvonalát.

Az általános bizakodó hangulatra jellemző, hogy szinte egyidőben hangzanak el a világ különböző részein a konjunktúra közeli megjavulását jósól nyilatkozatok.

Fentener van Vlissingen, a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara elnöke szerint az USA konjunktúrájának egészen hamarosan bekövetkező javulása rosan beköszendő javulása ismét kedvezővé fogja tenni a világ gazdasági helyzetét. A fellendülés szerinte már érezhető lesz. Sir John Simon angol kincstári kancellár az angol alsóházban fejtegette ki felfogását. Simon szerint a nagytőke a közelmúltban a politikai helyzet miatt visszahúzódt, ez az aggodalom azonban, úgy látszik, tulzott volt. Kétségtelen az, hogy a gazdasági helyzet kilátásait nem lehet különválasztani azoktól a törekvésektől, melyek a politikai helyzet tisztázására irányulnak.

A bécsi bankszervezet átalakítása

A kezdeti bizonytalanság után most már nagy vonásokban kialakult annak az új helyzetnek a képe, amely az Anschluss után a bécsi nagy bankok közül csak egyet hagynak meg és fejlesztenek tovább az illetékes német birodalmi tényezők: az österreicherische Creditantalt-Wiener Bankvereint, de ugyanakkor egy bécsi közpénzbankot, a Mercurt nagybankká építik ki. A Mercurba olvad bele tudvalevőleg a Ländlerbank német fiókja és a Zivnostenska bécsi fiókinézetét, melynek igen nagy üzleti érdekességei voltak az osztrák fővárosban, szintén a Mercur fogja átvenni.

A legnagyobb bécsi intézet mégis a Credit antalt lesz. A Creditantalt több ipari érde-

keltségét értékesítette; így eladta a Steyr Daimler autógyári, a Simmeringi vagongyári és a bécsi lokomotívgyári részvényárdekeltségét, hogy annál nagyobb tőkével fektűjön bele a tiszta finanszírozás és banküzletkebe. Igazgatóságába máj nyomban az Anschluss után beválasztották a Deutsche Bank képviselőjét, a múlt hét végén tartott rendkívüli közgyűlésen pedig úgy egyetértettek ki az igazgatóságot, hogy abban ugyszólván az egész német és osztrák nagyipar képviselve van.

Tagja lett az igazgatóságnak az esseni Krupp-gyár részéről Klaus-von Bohlen und Halbach, az I. G. Farben részéről dr. Ilgner, a német nagyrészét állami ipari holding, a Vlag részéről dr. Olser miniszteri igazgató, az osztrák gyáripárból pedig a Schille-konzern és több nagy textil- és villamosági iparvállalat vezetője. A külföldi érdekeltségekben tulajdonképpen csak a Société Generale de Belgique igazgatója foglal helyet az újraszervezett Creditantalt igazgatóságában.

„Ahelyett hogy fürdőre mennék...”

évente egy nagyon is hatásos Urodonal kurát tartok. Eddig még mindig meg voltam elégedve vele: kigyógyított reumából, mely mielőtt ezt a kitűnő szert megismertem évekig kínzott.”

Henri A. Neuilli-sur-Seine

Ezt annak köszönhettem, hogy az Urodonal eltávolítja a szervezetből a húgysavat és annak sóit, a hangyasavat, a koleszterint és a többi kártékony anyagot. Ezért olyan egészséges és „fiatalító hatású” az Urodonal. Ezért kell Önnek is rögtön Urodonalla — minden este egy kiskanállal kevés vizet feloldva — rendszeres kurát kezdenie és Önnek sohasem lesz oka húgysavtúltengés miatt panaszkodni.

URODONAL
megörzi ifjúságát!

Gyógyszertárakban és drogeriákban kapható

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnei egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak egy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Vártam, sajnálom, hogy nem találkoztunk. Amint elintéztem megyek. Hívjon fel, ahogy megbeszéljük. sz. i.

Balafon autobuszállomás mellett megnyitott új ortodox bodega. Közel a ligethez és piachoz. Szives támogatást kér Mermelstan, Str. Traian 2.

FÜGGŐNSZÖVEV valódi vert csipkéből, gazdag mintaválasztékban, kivánt méretekben kapható „DER-BESC” függönykellékszakiüzletben, Gólya-áruház feletti emeleten.

Román gép- és gyorsírási leckéket vendékek. Cimeket Royal mozgóba kérem.

JAHREZETABLA alumíniumból tetszőtős, kisalak, egyszemélyes 150 lej, kétszemélyes 250 lej. Megrendelésnél zsidó dátum közlendő. Boros papírkereskedés, Cluj.

Különbejárato, teraszos, butorozott szoba azonnalra kiadó. Str. Memorandului 20.

Angliába utazom augusztus 1-én, komoly megbízásokat vállalom. Körülbelül négy hét múlva jövök vissza. Cim a kiadóban.

Helyi képviselőket közsegekben is, egész Ardealban keresetűj óg, jövedelmező cikkek eladására. Választ: „Referencia” jellegre a kiadóba.

Czar Salom parocella eladó. Cim: Káhn Káimán, Sighet.

Detail puhafakereskedő eladásban gyakorlott tisztviselőt keres. Ajánlatokat: „Jó detalista vagyok” címen a kiadóba.

Perfekt román, német, magyar, több évi irodai gyakorlattal, jó könyvelő, elhelyezkedést keres. Transilvania és a Regát kereskedői között nagy ismeretsséggel birva utazói állást, vagy képviselőket elvállal. „Fáradhatatlan” jellegre a kiadóba.

Nevelőnő kerestetik két és fél éves kislányomhoz román-német nyelvtudással. Dr. Friedmann Lszák orvos Tg.-Mures, Piața Unirii.

Angol, német gyors- és gépirónő, perfekt angol, német, román, magyar levelezőnő keres. Érdeklődéseket a kiadónivalba „A” jellegre kár.

35 prima kád, irtartalma 850 hektoliter, eladó, esetleg bérbeadó, pálinkafőzéshez, ecetgyártáshoz, nagy épületekkel folyam mellett nagy gyümölcsös vidéken, esetleg betárolásra. Cim a kiadóban.

Esküvők, eljegyzések, barmtövmok, szidk rendezését vállaljuk itt házánál. Házhoz is megyek, vidékre is. Jó ort. kóser házikost kibordásra is. Adlerné, Str. Gen. Gerescu 7.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LEIKKE: HIRDÉSEN AZ UJ KELETBEN

Néh

Neum

Gyergyai

Cimj, július 2

Henrik, a világh

ve az egész vil

hercegek, arisz

koldusszegények

egészségét vissz

Neumann profes

Anschluss után

ért folytatott h

fürdőre

Urodonál... megismertem

Urodonál... megismertem

NAL gát!

BEK

vastagabb... portóba

találkozhat...

mellett meg...

ant csipkéből...

lekkét ven...

mből tetaze...

rozott szobe...

1-én, komoly...

ben is, egész...

Cím: Káhán...

ban gyakor...

var, több évi...

reléves kislá...

ronó, perfekt...

50 hektóliter...

remek, szidk...

KELETRE

Néhány szívfalt héthársi Neumann Henrik portréjához

Gyergyai professzor nyilatkozata a filgyógyászat korszerű problémáiról

Csuj, július 29. Héthársi Neumann Henrik, a világhírű bécsi filgyógyász neve az egész világon fogalom. Uralkodók, hercegek, arisztokraták, dussgazdagok és koldusszegények, akiknek a hallását, egészségét visszaadta, áldással gondolnak Neumann professzorra, aki most a hirhadt Anschluss után töltötte be az emberiségért folytatott humánus működésének negyvenötödik esztendejét. Amikor még a monarchia virágzott, a miskolci származású zsidó orvos, az osztrák főhercegek és miniszterek gyógyításáért járó hála és elismerése fejében magyar nemességet kapott a császártól. Így lett Neumann Haschel miskolci zsidó fiúból Héthársi Neumann Henrik professzor.

Az Anschluss-szal járó ismeretes kilengések és a náciizmus retorziói a világhírű bécsi tudóst is tiznapai védőórizet gyötrelmei közé jutatták. De az új gleicschal-tolt vezetők — talán felsőbb intézkedésre, vagy talán azért mert „beavatott körök” szerint maga a Vezér is az öreg zsidó professzor orvosi kezelésére szorult — az európai közvélemény látszólagos respektálásával végül is haza engedték feleségéhez, a volt bécsi operaénekesnőhöz és három gyermekéhez. És Neumann Haschel továbbra is hithű zsidó maradt, bátor és öntudatos, aki a betegek százezrei után most már a menekülő, vagy kivándorló osztrák-zsidók védelmét, a katasztrófa jutott hitsorsosai támogatását is becsületesen és nyíltan vállalta. Ámbar legutóbb a glasgowi, brüsszeli és két amerikai egyetem is a legnagyobb hódolattal hívta meg orvosi katedrájára, a zsidó tudós a nemrégiben tartott eviani konferencián kijelentette:

— Nem vonhatom ki magam kötelességem teljesítése alól. Vissza kell mennem Bécsbe, ahol annyi bizonytalanná vált egzisztenciája várja a segítségemet.

Gyergyai professzor visszaemlékezése Neumann professzorra

Az eviani emigráns konferencia lezajlása után tehát újból aktuálissá vált Neumann professzor tiszteletreméltó neve és a zsidó szolidaritásért vállalt nemes önfeláldozása. Erdemesnek tartottuk tehát, hogy a világhírű tudós életének intímebb mozzanatairól érdeklődjünk a külföldi utazókkal és a zsidó társaságban. Gyergyai Árpád clujai professzornál, Gyergyai professzor kérésünkre néhány személyes vonatkozású, érdekes adattal gazdagította Neumann professzor életrajzát.

— Neumann professzorral több ízben találkoztam, nemcsak a háborúelőtti, hanem a háborúutáni időben is. Még a békeidőben Madridban egy nemzetközi orvosgyűlésen együtt vettem részt a világhírű kollégámmal, aki Spanyolországba felesége társaságában jött. Akkor még nem ádáz világnézeti harcok, hanem tudományos nemzetközi problémák voltak Madrid színterén. Neumann professzor 13-ik Alfonz spanyol király meghívására is több ízben járt Madridban, ahol — mint ismeretes — az akkori spanyol király süketnéma fiát részesítette orvoskezelésben. Amikor mi együtt voltunk Madridban, mindennap eljártunk az ottani magyar vendéglőbe, amelyiknek kitűnő „hazai” konyháját Neumann professzorék nagyon kedvelték és velem is megkedveltették. A kiváló tudós, akinek miskolci magyarizáló humora zsidó szellemességgel és bécsi kedélyességgel szerencsésen párosult, az egész idő alatt nemcsak komoly orvosi problémákkal, hanem tréfás anekdotákkal szórakoztatta társaságunkat. Egy ízben ebéd közben tréfásan így aposztrofált:

— Én is magyar vagyok, mint ön, kollega ur, csak hogy önnek Árpád a keresztneve, nekem pedig Henrik, azelőtt Haschel... De a vezetéknevem ma is a régi...

— Amikor a bécsi filgyógyászati iskolán Neumann professzor nemzetközi spe-

cialista kurzust hirdetett, ezen a tanfolyamon meghívására előadást tartottam egy egész délután filgyógyászati bemutatásokkal. Ezen a tanfolyamon akkor résztvettek dr. Vaida-Voevod Aurél és Pop cluj orvosok is. Budapestről is több specialista vett részt a bécsi tanfolyamon.

Art-e a szervezetnek a mandulák kioperálása

— A júliusi hollandiai Groningenben tartott nemzetközi orvosgyűlésen, — tért át Gyergyai professzor nagyérdéki tudományos beszámolójára — többek között érdekes orvosi kérdés merült fel, hogy a mandulaműtét, illetve a mandulák kiop-

rálása befolyással van-e a nemi erő csökkenésére. Hosszas eszmecsere és gyakorlati megvitatás után az orvoskongresszus egyhangulag megállapította, hogy a mandulák kioperálásától teljesen független a nemi élet, azaz a mandulák kioperálása nem csökkenti a nemi erőt. Ennek a kérdésnek az eldöntése nemcsak emberi szempontból nagyfontosságú, hanem — mint az olasz kolléga előterjesztése sejteti — nemzeti szempontból is. A kongresszusnak ugyanis az volt a benyomása, hogy a kérdés megvitatása olasz részről valószínűleg azért indult meg, mert a Duce tisztázni akarta az olasz szaporodásnak a tényezőit, részben egészségügyi, részben „nemzeti” szempontból, különös tekintettel állítólag az abesszinai hódításokra...

A süketek sterilizációja

— A groningeri orvosgyűlésen egyébként az a kérdés is felvetődött, hogy a Harmadik Birodalomban törvénybeiktatott sterilizáció kiterjedhet-e a süketnémasággal terhelt egyénekre. Ebben a kérdésben egy német filgyógyász azt az elő-

terjesztést tette, hogy a sterilizáció csak a süketnémaságra vonatkozhatik, akiknek a betegsége öröklött természetű, de akkor is csak abban az esetben hajtható végre, ha szakorvos orvosi vizsgálat állapítja meg az átöröklött betegséget. A sterilizációt azonban olyan egyéneknek, akiknek a süketnémasága szerzett betegség, orvosilag nem lehet végrehajtani.

(Tudni kell egyébként, hogy azóta Németországban nemcsak a süketnémaságra, de a született süketekre is ki akarják terjeszteni a sterilizációt.)

Dr. Gyergyai Árpád, nagyérdéki nyilatkozata után a méla akkorddal bucsuztunk, hogy ezek szerint a Harmadik Birodalomban — ha élne — talán Beethovent is sterilizálták volna. A legnagyobb zenei titánnak ugyanis tudvalevőleg öröklött fülbaja volt, később teljesen megsüketült és a tudomány akkori állása szerint nem lehetett kigyógyítani. Ámbar lehet, hogyha most élne Beethoven a zsidó Neumann professzor megmentette volna a sterilizálás veszélyétől...

Gara Akos

Borzalmas tüzvész pusztított Falticeniben

Tizenegy ház égett le, többek között a zsidó hitközség háza. Husz család maradt hajléktalan

Fálticeni, július 29. Tegnap délután 6 órakor a Botosani uccában tűz ütött ki Leizer Balut bérkoscs házában. Az erős szélről tárogatott lángok áterjedtek a szomszédos épületekre is. A faépítmények vészes gyorsasággal estek a lángok maralékául. Ositel, ornagy, Isif Segal szabó, Haim Hiver kereskedő, Marcu Steiner szatócs, Valentin Cohroviki cipész és Kohn kereskedő házai porráétek. Elpusztult a zsidó hitközség háza is, amelyben özvegy Lebovicuné és leánya laktak. A tűz átcsapott a Germana uccára is. Lazar Peltz háza negyedik óra alatt hamvadt el. A tüzet a katolikus templom épületénél tudták csak feltartóztatni. A városnegyedben leírhatatlan pánik uralkodik. Az oltást dézsákkal és más edényekkel végezték. Több óra múltán érkezett meg Suceavából egy motorfeszítendő és a pascáni úzítók különítménye. Még reggel sem lehetett a tüzet teljesen eloltani. A kár meghaladja a tízmilliót. Két szolgálóegényt, akik egy szénakazal mellett aludtak, letartóztatottak, mivel azza gyanúsíthatók, hogy hanyagságból ok-

okozták a tüzet. Péntek délelőtt nagy nehézségek árán sikerült eloltani a falticeni tüzet. A tűznek 11 ház esett áldozatul és közel husz család maradt hajléktalan.

Az aranyét és az ön idegei. Valószínűleg nem találja még meg a megfelelő szót. Válassza Goedecke-t. Anusol. Rövidesen megkönnyebbül. Anusol világhírű és szívesen kipróbált. Csodálatos fog, olyan hamar elmulat mind a fájdalmat. Kérdezze meg orvosát. Anusol-Goedecke

Az olasz propagandaügyi minisztérium egyik főtisztviselője nyilatkozik az új olasz faji irányzatról

A Zsidó Távirati Iroda tudósítójának kérdései és az olasz kormány megbízottjának válasza

Mussolini nem fogadta az olaszországi zsidóság vezetőit

Róma, július 29. A Zsidó Távirati Iroda Rómába küldött külön tudósítója azzal a kéréssel fordult az olasz kormány sajtó- és propagandaügyi minisztériumához, hogy a kormány faji- és zsidó-politikája körül támadt bizonytalanság eloszlátása céljából adjon a minisztérium autentikus nyilatkozatot a Zs. T. I.-nek, amelyben tisztázza, hogy az olasz kormány nem

akar zsidó-ellenes politikát inauguralni és nem támogatja azt a zsidó-ellenes hadjáratot sem, amelyet az olasz lapok folytatnak.

A kormány részéről ezt az indítványt udvarias formában elutasították. A sajtó és propagandaügyi minisztérium egyik magasrangú tisztviselője azt mondotta a Zs. T. I. kiküldött tudósítójának, korai vol-

na még bármilyen nyilatkozat közzétételé az olasz kormány magatartásáról a zsidókérdés tekintetében.

— Azonos-e a jelenlegi zsidóellenes sajtókampány a kormány álláspontjával? — tette fel a kérdést a zsidó újságíró.

A minisztériumi főtisztviselő: A lapok olyan témákról írnak, amelyek olvasókat érdeklí. Tagadhatatlan, hogy Gayda, (Mussolini „Leibjournallistája”) legutóbbi cikkeiben radikális zsidó-ellenes magatartást tanúsít és bizonyos kormányköröknek a nézeteit is kifejezi.

Az újságíró: A fajhivatal felállítását azt jelenti-e, hogy a kormány Németország példáját akarja követni és zsidó-ellenes törvényhozást akar bevezetni?

A főtisztviselő: A fajhivatal nem új intézmény, évek óta fennáll és a mi népünk testedzésének kérdésével foglalkozik. Most azonban kiterjeszti munkakörét a zsidó kérdésre is. Korai volna még erről pontosabb véleményt mondani. A hivatal munkaprogramja augusztus elején fog napvilágot látni és abban minden felvilágosítás benne lesz.

A minisztériumi főtisztviselő kijelentette még, hogy a Zs. T. I. állandó olaszországi tudósítójának, dr. Kleinernek és más két újságírónak a kiutasítása tisztán személyi okokból történt. Azt azonban nem akarta megmondani, melyek voltak ezek az okok.

Néhány külföldi újságíró beszélgetést folytatott egy olasz politikai előkelőséggel az új kurzusról. Az újságírók azon nézetüknek adtak kifejezést, hogy az olaszországi antiszemita hadjárat elmélet marad csupán. Az olasz személység eként válaszolt:

— Az urak optimizmusa alaptalan. Olaszország véglegesen zsidóellenes politikára utjára lép.

Külföldi diplomáciai körökben beszéltek, hogy az olaszországi zsidók vezetői kihallgatást kértek Mussolinitól, de minden ezirányú fáradozásuk hiábavalónak bizonyult. A Duce személyes zsidó barátait sem fogadja.

A legkellemesebb nyaralás és igazi áldás a betegeknek üdülőknél a csodálatos panorámájú maramuresi COSTIUI sósfürdő. Elismert hatása van köszvény, csúsz, vészegénység, női betegségek, idegesség esetében. Állandó homokstrand. Közel kellemes kirándulóhelyek. Nagyszerű jazz-zenekar. Keresztény és rituális konyha. Vasuti kedvezmény. Szórakozási lehetőségek. Prospektust kívánatra küld az Oficial local de turism Costiui (Maramures).

Szombaton, folyó hó 30-án este tartják meg Cojocna gyógyfürdőn a hagyományos Anna-bált. Kezdeté este 10 órakor. Elsőrendű Jazz-zenekar. A fürdőre saját autbuszaink este 9 órakor indulnak. Belépti díj tetszőszerint. A bált fedett helyiségekben kedvetlenül idő esetén is megtartják.

SPORT

Korányi bevallotta, hogy bántalmazta Bindeat: kizárták a KK küzdelemből és az FTC pálya felfüggesztését hatálytalanították

Korányi fölött az MLSz fegyelmi bizottsága is ítélkezni fog

Cluj, július 29. (Az Uj Kelet tud. A hatalmásra dagadt Bindea-ügyben váratlanul újabb esemény következett be. Az a tény, hogy a támadó kilitét nem tudták megállapítani, arra indította az MLSz fegyelmi bizottságának egyes bíróját, hogy a Ferencváros pályáját két hónapra felfüggeszesse. A felfüggesztés érzékenyen érintette a Ferencvárost, amely a KK küzdelem középpontjének második fordulóját kénytelen lett volna bérpályán rendezni. Nem férhet kétség hozzá: ez az ok sietette az illetékeseket, hogy Bindea durva támadójának kilitét „elfedjék”, ami nem volt túlságosan nehéz feladat annál kevésbé, minthogy Bindea vallomásából kiderült, miszerint Korányi és Háda a Ferencváros két játékos, nem idegen a sportéletben szokatlan incidenciától.

A nemzetközi sportfórumokat is foglalkoztató botrány legújabb fejleménye, hogy Korányi bevallotta, miszerint bántalmazta Bindeat. Az ügy legújabb eseményeiről az alábbi tudósításaink számolnak be:

Szemtanu bizonyítja Korányi bűnösségét.

Budapest, július 29. A „Bindea-ügy” rejtélye megoldódott. Korányi a Ferencváros hátrétege jelentkezett és bevallotta, hogy ő volt az, aki egy ökölcsepással bántalmazta Bindeat. Korányi jétékjogát ezután a vallomás után nyomban felfüggesztette a Ferencváros és egyben jelentést tett az MLSz-nek. Az MLSz táviratilag értesítette a Középeurópa Kupa bizottságát, hogy Korányi személyében előkerült Bindea bántalmazója és azt is, hogy jétékjogát felfüggesztették. Coppola a bizottság olasz elnöke közölte, hogy miután a vizsgálat ezzel befejeződött, hozzájárul ahhoz, hogy a Ferencváros pályájának jétékjogát nyomban feloldják. A bizottság később dönt Korányi ügyében.

Erdekes egyébként, hogy a nagy feltűnést keltő ügyben nem kevesebb, mint kétszáz ferecovárosi drukker jelentkezett: valamennyien magukra akarták vállalni, hogy ők voltak Bindea bántalmazói. Természetesen egyiknek a vallomását sem vették komolyan. Még legtöbbet foglalkoztak egy Máthé Imre nevű ferencvárosi hívővel. Máthé valamikor az oradeai Törekvés játékos volt és első pillanatban valószínűleg látszott vallomása. A részletelmű azonban belezavarodott vallomásába és kiderült, hogy csak lelkesedésében akart a Ferencváros segítségére lenni.

Szerdán jelentkezett egyik szemtanu és vallomásában Korányit jelölte meg. A hátréteget nyomban beidéztek és ekkor önként bevallotta tettét.

A KK-bizottság Korányit kizárta a további küzdelemből

Budapest, július 28. Coppola, a középeurópai kupabizottság elnöke csütörtökön távirati lag értesítette a magyar labdarugó szövetséget, hogy Korányi Lajost, a Ferencváros hátrétege kizárta a Közép-Európai Kupa küzdelemből. A magyar labdarugó szövetség hozzájárult Coppola döntéséhez.

Újabb támadó kilitét állapítják meg?

A „Nemzet” című budapesti lap szerint a lap szerkesztőségében megjelent Radics István hadirokkant főhadnagy. Elmondotta, hogy ő ott állt a folyosón, amikor Bindea elhagyta a pályát. Többen pfujoltak, amire

Bindea szitkozódó kijelentéseket tett. Ő nem bírta magát és kétszer megütötte Bindeat és mások is bántalmazták. Eppen arra ment Korányi, aki, hogy Bindeat megmentse a bántalmazásoktól, belépett az öltözőbe. Radics elmondotta, hogy mindezt expresszlevélben bejelentette a Ferencvárosnak is, de választ még nem kapott. A lap valószínűleg tartja, hogy Radics bejelentése alapján újabb vizsgálat indul meg.

Es a román szövetség?

A kérdés azonban Korányi felfüggesztésével aligha nyer rendezést, legalábbis erre vall a román szövetségben nyert azon értesüléseink, mely szerint hivatalos román sportkörök türellemmel várják az ügyben fogantatandó szankciókat, amelyeknek súlyától függ a román szövetség további magatartása.

Csak röviden...

A CAC országos teniszeversenyt csütörtökön az ifjúsági kupa küzdelmei vezették be. A verseny be is fejeződött s a rendező egyesület csapatának győelmét hozta. A döntőben a CAC 4:3 arányban győzött az oradeai CAC ellen. Pénteken megkezdtek a többi számokban is a játékok.

A magyarországi Budai 11 labdarugócsapata, amely az idén kiesett az első osztályból, feloszlott. A Budai 11 megszűnésével egy gazdagmultu sportklubnak tűnt le a sportélet színteréről. A feloszlott Budai „11” játékosai azonban csak a szövetség hozzájárulásával szerződhetnek más egyesületbe.

Cernauțiában ma kezdődik a román- lengyel atlétikai verseny, míg ugyancsak ma Brasovban a román- lengyel teniszeverseny.

Hatalmas iramban halad előre a németországi Breslau határában az új sportmező építkezése, mely Németország második legnagyobb

A román buzát nem fenyegeti árlemorzsolódás veszélye

Váratlanul bőséges világszerte a terméshozam

Bucuresti, július 29. A nemzetközi buzapiac fokozott figyelemmel kíséri az egyes országokból érkező jelentéseket. A néha egymásnak is ellentmondó becslésekkel és jelentésekből természetesen nehéz még teljesen tiszta képet alkotni, de azért nagyjában már kialakult a buza világpiaconak ezévi helyzete.

A Rómában székelő Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet becslése szerint az északi földgömb buza-termelési állományának ideai termése százmillió tonna.

Ez a szám jelentékenyen meghaladja nemcsak a múltévi termést, hanem az utolsó öt év átlagát is. Az észak-amerikai Egyesült Államokban a bevetett területek korlátozása ellenére is, a termés tetemesen túlhaladja a múlt év hozamát. A nagyon elővigyázatos hivatalos becslések 27—28 millió tonnára te-

nagyobb sportlétesítménye lesz. A közeljövőben lezajló boroszlói torna- és sportünnepségeknek a helyszíne ez az óriási kiterjedésű, több, mint 100 holdat magábaölelő térség, melyen jelenleg több, mint hétezer munkás dolgozik. A stadion 100.000 néző befogadására alkalmas és fedett tribünökkel készül. A munkák itt rövidesen befejeződnek. Teljesen befejeződik a Freisenwiese átalakító munkálatai. Az itt épült nézőtér 180.000 főnyi tömeget lehet elhelyezni. A sortmező, melyhez Boroszlóból három sínáron szállítják ki az érdeklődőket, még a következő sportlétesítményeket foglalja magában: kerékpáros sporttelep (333,3 méteres beton tektonóval), gyeplabdapálya, tenisztelep, kézilabdapálya, katonai sporttelep, kosárlabdapálya, birkozszerítő ökölvívószerítő (nézőhelyekkel), regattapálya, tornaterem, kerékpáros labdajáték és görkorcsolyapálya, uszoda és játéktér.

Utamaren vasárnap nagyszabású teniszeverseny kezdődik az Olimpia rendezésében. A népes oradeai gárdán kívül várják Oradea, Arad, Cluj, Baia Mare és Sighet versenyzőinek részvételét. A versenyen teljes számban vesz részt a Barkochba gárdája, élén Burger László dr.-ral, Braun Oszkárval és Beer Ernővel. Minden valószínűség szerint ezen verseny keretében játszák le az országos Makkabi bajnokság férfiegyes döntőjét is Burger László dr. és Grünwald Imre, az oradeai Makkabi tagja.

A cionista ifjúsági alakulatok labdarugóküzdelme során a Habonim együttese 2:0 arányban győzte le a Hasomer Hazair csapatát. A két egyesület Wolly Ball csapata is mérkőzött egymással. Itt is a Habonim győzött 2:1 arányban.

A Venus újabb görög labdarugók szerződését vette tervbe. Eladescu ügyvéd, a Venus alelnöke Salonikiben járt, ahol két jóképességű labdarugóval kezdett szerződési tárgyalásokat.

A CAMT Possákot, aki az utóbbi időkben Svájcban, Magyarországon és Portugáliában működött, edzőül szerződött.

A clujai Viktoria augusztus hónapban ünnepli huszonöt éves fennállását. Az értékes jubileum alkalmából a Viktoria a többek között jubiláris labdarugómérkőzést is rendez. Először a Ferencváros, vagy a Spártáról volt szó, a teljesíthetetlen anyagi feltételek miatt azonban utjabban a Venus, vagy Ripensia szerepel az ünnepi terven.

szik az ideai buza-termést a tavalyi 24 millió tonnával szemben. A belföldi fogyasztás növelését a munkanélküliség nagy száma miatt nem lehet remélni, úgyhogy legalább is öt-millió tonna amerikai buza a világpiacon keres elhelyezkedést. Erőteljes tehát, hogy az Egyesült Államok vezető köreinek a bőséges termés gazdaságos értékesítése komoly gondot okoz.

Kanada a tavalyi végzetesen csekély termését az idén megkétszerezte.

Ugyanis a tavalyi 4,5 millió tonnával szemben az ideai kanadai termés 9,8 millió tonna.

De hasonlóan kedvező jelentések érkeznek az európai államokból is. Amennyiben az „Izvestia” című orosz lapnak hitelt tudunk adni, Ukrajnában is kitünő a termés.

Ami a keresletet illeti, az európai államok közül Olaszország, Németország, Spanyolország és Portugália, részben közepes, részben kimondottan gyenge termést jelentenek. Kérdés, hogy ezek az államok, valamint Anglia és az északi államok csak szűkségletüket fedezik-e, vagy pedig a háborus előjelek miatt nagyarányú tartalékolásokat is eszközölnek?

Az áralakulás nagyrésztben ettől a kérdéstől függ. Nemzetközi szakértők egybehangzó véleménye szerint nincs kilitás arra, hogy a világpiacon áremelkedés történjék.

A világpiacon ilyen helyzete és kilitása mellett természetesen, ha az egyes államok a belső piacot lehetőség szerint függetlenül akarják a világpiactól, hogy ilymódon biztosítsák a gabonatermelés jövedelmezőségét.

A földművelésügyi minisztérium Románia ezévi buza-termését legalábbis 460 ezer vasuti kocsiira becsüli.

Ilyen bőséges termés az utolsó tíz évben nem volt. Ebből a mennyiségből körülbelül 150 ezer kocsi felesleg mutatkozik, amit külföldön kell elhelyezni. A román kormány, — mint már jelentettük, vagononkénti tízezer lejes jutalommal szándékozik a buza belföldi árát bizonyos mértékig függetleníteni a világpiacon ártaktól, illetve a hazai mezőgazdák- nak annyival magasabb árat akar téríteni. A szövetségetnek buzavásárlás okjaira kiutalt négyszázmillió lei pedig rögtön az aratás és cséplés után rendszerint beálló árlanyhulás-

AZ ORVOS TANÁCSA

„Ne keseredjen el — mondta az orvos pacienseinek — összes hugyszervi panaszai gyorsan enyhülni fognak: fájdalom, égései megszűnnek, a vizelet ismét tiszta és normális lesz, el fogja felejteni a nyakas és allatomos gonococcusokat, ha a

PAGEOL-T

ezt a kitünő gyógyszert fogja használni. A Pageol meggyógyítja a gonorrhé, cisztitist, megszünteti a folyást, tehermentesíti a prosztatát és megelőz mindennemű komplikációt.

Kapható: gyógyszerárterekben és drogrésztételekben

nak hivatott gátat vetni.

A román buza kilitásait nem itélik meg kedvezőtlenül. Bár a Dunamedence állama között nem létesült a buza árara vonatkozóan semmiféle megegyezés, de azért minden állam el akarják kerülni az olcsó áron való eladást. Így Jugoszlávia is 141—160 dinárban rögzítette le a buza árát mázsánként minőség szerint. Lengyelország szintén bevezette a jutalomrendszert és Magyarországi buza-termésének nagyrésztét már eladta Németországnak és Olaszországnak. Így tehát ezeknek az országoknak a részéről a román buzaárát nem fenyegeti az ármorzsolás veszélye.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

AZ OPERA MOZGO MUSORA:

Csütörtöktől kezdve világesemény: Nostalgia (A gárdatiszt szerelme) Puskin örökbecsi regénye filmen. Főszerepben Harry Baur, Jeannine Crispin. Rendezte W. Tourjéky.

AZ URANIA MOZGO MUSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Büntény a nyit tengeren. Izgalmas kalandfilm, főszerepben: Lida Baarowa—Willy Birgel—Albrecht Schönhal.

A MUNKAS MOZGO MUSORA:

Hétfőn és a következő napokon 3, 5, 7 és 9 órakor megnyitó előadás. Az évad legnagyobb filmje: LUKRECIA BORGIA. Monumentális rendezési történelmi dráma. Műsor előtt két Sully symphonia és Híradó. Helyárak: 10 és 12 plus 5 lej.

A ROYAL MOZGO MUSORA:

Hétfőtől: Altalános közkívánatra visszahozta az év legnagyobb zenés filmje Jean Macdonald és Allan Jones legszebb filmje a Tarantella. Németül beszélő film. A film hosszúságára való tekintettel az előadások pontosan 3, 5.10, 7.20 és 9.30-kor kezdődnek.

A CAPITOL MOZGO MUSORA:

Hétfőtől: Minden idők legnagyobb filmje: Az esnapuri tigris. (A hindu síremlék része). Hangos változatban. 3 évig készült Indiában. Eredeti felvételek! Főszereplők: La Jana, Gustav Diessl, Hans Stüwe.

A THALIA MOZGO MUSORA:

Csütörtöktől! Két hatalmas premier! I. A morfinista végzete. Charles Méré regénye, „A kísértés” filmen, a leghibetesebb francia színészekkel: Marie Bell, Berval, Roll II. A kalózok. Mindvégig izgalmas kalandfilm. Richard Talmagde a főszerepben. — Keddtől: Az édes anyaföld. Az idény szenzációja.

A SELECT MOZGO MUSORA:

Szerda, csütörtök, péntek, szombat: Mímóza Panzió. Jaques Feyder világhírű rendező legújabb filmje, főszerepben: Francoise Rosay—Paul Bernard.

AZ EDISON MOZGO MUSORA:

Hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Parádés világvárosi premier műsor: I. Stan és Bran a menyországba megy. Boris Karloff, a rejtélyes urának legújabb grandguignolja: A halál megbosszul. Borzalom, rettegetés és szenzációk filmje. III—IV. Micky Mouse és Híradó.

Teljes komfort.

Szigoruan kóser.

Olcsó árak!

Kedves transzilvániai zsidó barátainknak kedvezményt adok.



HAYARKON STR. 58. TELEFON: 3368.

III

— Időjárásjelentés jelentése szerint várható: Előző felhőzet, több részben északi légáramlatok következtében zivatarok.

— Megtalálták a holttestét. Bucuresti több fűrdőző fiatal részben a tóban Ionel holttestét, aki mielőtt fult vízbe.

— A hivatalos Chalais laboratórium ténen tett felfedezéseket következtében két keze eltört.

Párizs utamr érkezt

A hőgyek szenek, ha s

szőrm szüks most We

CLUJ, Calca

— A tihuti g Előző számunkb Arvagondozó vez nyaralótelepre a wer nagyrabbit, az Arvagondozó tász Jenővel, hu tesz eleget és ju Thután tölti el. ra és az előkés mann titkár uta gondozó központ és Bernát Mór, szeröl Weisz Gy alemlők, a kong tóban dr. Fische Mór vezérigazgató a Zsidó Kórház Hamburg Józse a nagyrabbit tö

A Fratelii Bra keszeskedik a V vers

zsidó társadalom, Kallus Gyula ügyvéd az ott időző g várja a vendé héber üdvözlés gadnak a hely a telep egész dr. Herceg Ig aki e hó 27-é két megvizsgá minden tekint gusztus 11-én Arvagondozó tára, akiknek való ellátása két Erdély 2 tották ki a kes hitközség re a négy h legjobb testi

Teljesen nyelvtan

HIREK



VICHY-ETAT

1. Az éjszakai és reggeli italokhoz az ideális ital.

2. 2-3 pohár étkezés után ésszerű nyúl az emésztés.

3. Az emésztést elősegíti 2-3 tablettát egy pohár vízben feloldva.

NÁCSA

Ita az orvos...
szervi pa...
ognak: fáj...
ek, a vizelet...
esz, el fogja...
atomos go...

DL-T

fogja hasz...
nyítja a go...
nteli a fo...
prostátit és...
omplikációt...
a drogról...

em itélük meg...
edence állam...
arára vonatko...
e azért minden...
olcsó áron való...
141-160 dinár...
mázasánként...
ág szintén be...
Magyarország...
nár eladta Né...
nak. Így tehát...
széről a román...
ármozsolás ve...

FILM

ZET

MUSORA:

meny: Nostal...
ve) Puskin...
n. Főszerepbe...
ispin. Rendezte...

MUSORA:

vasárnap:
n. Izzalmás ka...
n: Lida Baar...
echt Schönhal...

MUSORA:

kon 3, 5, 7 és 9...
Az évad legna...
BORGIA. Mo...
télémi dráma...
honia és Hírado...
lej.

MUSORA:

ánatra vissz...
zéses filmjé...
a Jones legszebb...

MUSORA:

ok, péntek, szom...
világvárosi pre...
s Brán a meny...
Kariott, a rejtel...
randugnója: A...
alom, rettegés és...
IV. Micky, Maun...

— Időjárásjelentés. A meteorológiai inté-jentése szerint mára a következő idő-jrás várható: Emelkedő légnyomás, váltakozó felhőzet, többnyire derült égboltozat, néha északi légáramlás, kisebb csapadék, helyenként zivatarok.

— Megtalálták a vízbejutott bucaresti diák baltáját. Bucu-estiből jelentik: Ma délelőtt a fővárosi strandfürdőben megtalálta a Florescu-tóban Ionel Mironescu 18 éves diák baltáját, aki mint ismeretes, két nappal ezelőtt fult vízbe.

— A hivatalos áldozata. Párizsból jelentik: Chalais laboratóriumában Max Serruys ismert fiatal tudós, akinek az aerodinamikussággal foglalkozó munkái a repülés terén tett felfedezései ismertek, robbanásveszélyes kísérletekkel foglalkozott és mindvégig keze előtt.

Párizsi tanulmány-utamról hazakerkeztem!

A hölgységek saját érdekükben cselekedjenek, ha szezonelőtti áron szörme-szükségleteiket most szerzik be

Weisz Ernő
szücs

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 12.

— Rövid hírek mindenünnen. Az egyiptomi és brit kormányok közti megbeszélések alapján megegyezés jött létre az egyiptomi angol helyőrségek kaszárnyaépítési kiadásai ügyében. A kaszárnyákat a Szezesi-csatorna közelében fogják felépíteni. A 10 millió fontsterling költséget az angol és egyiptomi kormányok felerészben fogják fedezni. — A Pat lengyel távirati iroda jelenté Tallinból, hogy Narva Joessu kikötője közelében észak határ-őrök tüzbe vettek egy szovjet-motorcsónakot, amely észtparti vizek-e hatolt. A motorcsónak visszavonult anélkül, hogy viszonzta volna a lövéseket. — Ickes amerikai belügy-miniszter közölte, hogy csak abban az esetben adnak heliumot Németországnak a kormányozható léghajók megtöltése számára, ha biztosítékokat fognak szolgáltatni arra, miszerint azt nem fogják hadicélokra felhasználni. — A finn külügyminiszter bizalmas utasításokkal látta el moszkvai követ-ségét azon incidens ügyében, amely ugy keletkezett, hogy a szovjethatóságok visszataartottak több finn kereskedelmi hajót. — A szovjetkormány hozzájárulásával Poniatowski Ulászló Ágost, az utolsó lengyel király földi maradványait Leningrádból Lengyelországba szállították, ahol a walczyini templomban, Brseck közelében, a király szülőhelyén fogják eltemetni. — Ma újabb zavargások voltak Rangoonban. Két halottja és több, mint 30 sebesültje van a zavargásoknak.

— Wilkins jégalattjáró hajójával készült expedíciós útjára. Londonból jelentik: Sir Hubert Wilkins a legkomolyabban készülődik jövővi északarkai útjára, amelyet „tenger-alattjárón” akar megtenni. Expedíciójára hét embert visz magával, éspedig két mérnököt, két tudóst, két navigátort és egy rádióüzemeltetőt. Wilkins expedíciójának időtartamát három évre tervezi. Az egész világról már csaknem ötezen jelentkeztek, köztük 600 nő is, akik el akarják kísérni valkmerő útjára. Wilkins erre a célra készült különleges „tengeralattjárója” az egyik London melletti gyárban már elkészült. Tulajdonképen nem is volna szabad tengeralattjárónak nevezni, mert csak olyan mélyre süllyed a vízben, hogy a jégréteggel ne veszítse el kontaktusát. Az egész szerkezet nem más, mint egy vizalatti szánkó. Wilkins hajója 22 méter hosszú és 250 tonnát nyom. Első útja a Spitzbergáktól a Behring-szoroson át 2200 mérföld lesz és ezen az uton 12 órán át a jég alatt fut majd. Szükség esetén a hajó igen erős nyomást tud a jégrétegre kifejteni, úgyhogy még egy három és fél méter vastag jégrétegen is áttörhet. Ehhez természetesen a gépeknek igen nagy erőt kell kifejteniök és éppen emiatt a hajót felszerelték egy különös szerkezettel, amely a jégréteget átfürészei. Ez a fűrész percenként háromcentiméter vastagságu jégréteget fűrészelt át, úgyhogy 75 centiméter vastagságu jégréteg alól 24 perc alatt a felszínre tud emelkedni. 1927-ben szerzett tapasztalatai alapján Wilkins megállapította, hogy utvonalan a jégréteg legnagyobb vastagsága nem több 330 centiméternél, úgyhogy a hajónak felszínre való emelkedése teljesen biztonságos. Az expedíció költségei körülbelül 25.000 dollárra rúgnak, ennek az összegnek háromnegyedrészé már fedezve van. A speciális jég alatt járó hajó 100.000 dollárba került. Külön érdekessége, hogy propellerjét a hajóba beépítették, úgyhogy az nem sérülhet meg. Természetesen felszerelték minden tudományos készülékkel, úgyhogy Wilkins expedíciós útjától igen nagy eredményt vár.

PURGEN DR. BAYER
(PURGO) 25 dróbot tartalmazó eredeti csomagban, vagy 4 darabot tartalmazó próbadozban az

ideális hashajtó

— Fakereskedők mozgalma. Timisoaráról jelentik: Tudvalevőleg augusztus elsejével megszűnik a kedvezményes tüzifa-tarifája. A fakereskedők kérésére a timisoarei kereskedelmi és iparkamara közbenjárta a vasuti vezérigazgatóságnál, hogy a kedvezményes szállítási tarifát meghosszabbítsák. Amennyiben augusztus elsejéig a kérelem elintézés nem nyer, abban az esetben a tüzifa árának további drágulására kell számítani.

— Halálra éhezette újszülött gyermekét. Aradról jelentik: Néhány nappal előbb a sodorosi csendőrség nyomozást indított Marsau A. leányára ellen, aki névtelen feljelentés szerint halálra éhezette 16 napos gyermekét. Az ügyészség elrendelte a csecsemő hullájának exhumálását s a boncoló orvos megállapította, hogy belső részeiben táplálék hiánya miatt az izomrostok kiszáradtak és ez okozta a gyermek halálát. A csecsemőgyilkossággal gyanúsított leányanyát átadták az aradi ügyészségnek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

G. M., Petroseni, Romániában nem létezik ilyen fűszek. Németországban van, erről azonban — sajnos — nem tudunk felvilágosítással szolgálni.

SCHWARTZ MENYHERTNÉ

ort. zsidó leánynevelő intézete-internátusa

felvező növendékeket az 1938-39-es tanévre. Evtizedes tapasztalat. Ideális központi felkészítés. Mérsékelt díjak. Prospektus. Referenciákkal az oradeai ort. zsidó lánygimnázium igazgatósága szolgál. Az intézet székhelye: ORADEA, Str. Ep. Clorogariu 8. Minden iskolához közel. Állandó tanári felügyelet. Az iskolai dolgozókat diplomás tanárnők ellenőrzik. Idegen nyelvek. Zenekiképzés.

Telefon 12-11.

Szenzációs látványosságokkal bővül a Morlakai Tűzkárosultak Hetének műsora

Cluj, június 29. A Morlakai Tűzkárosultak Hete nagyszabású ünnepségeinek műsorába iktatták be azokat a sorozatos népmulatságokat, amelyeket a városi sétatérén, illetve a városi strandfürdőn rendeznek. A városi strandfürdőben minden este 9 órai kezdettel színvonalas ünnepség lesz, amelynek keretében sportmutatványokat mutatnak be, első-rangu művészek pedig kabaréműsorral fogják szórakoztatni a közönséget. A strandfürdő esti ünnepélyein résztvesznek az egész clujai és targumuresi sportegyesületek legkiválóbb versenyzői. A kabaréelőadás keretében fellép a fővárosi Dlinger-társulat, Körmendynek, a bucaresti Alhambra színház tagjainak vezetésével, továbbá Santa és Hartig, akik a legújabb slágerszámokkal fogják szórakoztatni a közönséget. Hankó Géza műg-róbajnok művészeti mutatványokat fog bemutatni a strandfürdő medencéjében. Az esti mulatságok 9 órakor kezdődnek. Képzőművészeti látványosság is fogja emelni a Morlakai Tűzkárosultak Hetének programját Eugen Ciuca a kiváló szobrász a városi sétatérén a korcsolya csarnok emeleti helyiségében, ahol évekig a szépművészeti akadémia működött, kiállítás: rendez alkotásaiból. Ciuca szobrával szokatlan méretűvel összeállításukkal nagy művészeti értéket képviselnek és keramikai készítményei, kőfaragásai, gipszint-vényei és márvány domborművei előreláthatólag éppen olyan osztatlan sikert aratnak, mint a vármegyei prefektúra üvegtermében az idei tavasszal megrendezett kiállítása. A kiállítás naponként délelőtt 10-1. délután pedig 3-7 óráig tekinthető meg. Kijelölésű zációja lesz a morlakai tűzkárosultak feise-gyelyezésére megrendezendő nagyszabású ün-nepségek látványosságainak a „Látványos ember” amelyet a párisi világkiállításról hoztak Clujra. A rendező bizottság óriási anyagi áldozattal kötötte le ezt a világszen-zációt, amely a magyar színház épület köze-lében, a Saguna és Baritiu ucca sarkán levő kerthelyiségben tekinthető meg.

Lehetőleg fiatal autorizált fogorvos társnak kerestünk

sürgősen jólbevezetett fogászati rendel-be, banati vidéki városba. Cim a kiadóban

— Agyonlőtte magát egy volt rendőrbiztos. Bucurestiből jelentik: Nicoela Palita 54 éves volt rendőrbiztos, aki mint városi raktárfő-nök visszafeléket követelt el, tudomást szer-zett arról, hogy letartóztatása küszöbön áll. Palita elhatározta, hogy legalább családja becsületét megvédi és ezért agyonlőtte magát.

— Kirándulás a cionista táborba. A So-mesul-Recei tábor vezetősége közli, hogy vasárnap reggel a kamionokon kívüli auto-busoz is indít. Jelentkezket úgy a kamionra, mint az autobuszra még elfogad szombat este 9-10-ig a Helyicsoport irodájában, Str. Memorandului 13, Tel. 35-39.

— Halálozás. Dr. Ornstein Mór clujai fog-orvos Zsofika felesége tegnap meghalt és pénteken temették. A szülők iránt nagy rész-vét nyilvánult meg.

— Rendkívüli szigorral hajtják végre a vendéglői árleszállításokra vonatkozó rende-letet. Bucurestiből jelentik: A vendéglői ár-leszállításokra vonatkozó rendelet a jövő hét elején lép érvénybe. Az elsőosztályu helyisé-gek 20, a többiek 12 százalékkal kötelesek árakat leszállítani. Abban az esetben, ha a vendéglősök ki akarnák játszani a rende-let akként, hogy kisebb adagokat szolgálnak fel a fogyasztóknak, az árleszállítást egészen 40 százalékgig fogják érvényesíteni. Minden ételt fel kell venni az árjegyzékbe, nagyság szerint nem lehet többé árusítani.

— Fordítások bármilyen nyelven Dr Man-del Fordító Irodában Cluj, Str. Memorandu-lui 24.

Románul — tanár segítségével nélkül — játszva megtanulhat a 4 hónap alatt második kiadást elért

Gál Zoltán-féle

Román nyelvtanfolyam-ból

Teljesen új alapokra fektetett módszer. Hangsúly én néma betűk jelölése. 3000 a napi szükséglet szempontjából kiválasztott szó. Szólamók. Egyszerű, közvetlen stílus a magyarázatoknál. Jól olvasható nagy betűk.

400 oldal. Könnyen áttekinthető táblázatok.

Fűzve 120 lej. Vászomban kötve 150 lej. Megrendelhető a szerzőnél: **GÁL ZOLTÁN, Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 17/a.** Telefonautomata 15-05.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Sulyos gépkocsi baleset Oradea mellett

Egy argentinai kereskedő autója beleszaladt a cluji olasz konzulátus gépkocsijába

Oradea, július 29. Súlyos gépkocsiszerencsétlenség történt pénteken a Bors-Oradea közötti országúton, amely a magyar határ felől vezet az országba. Franciscan Niguel Robert argentinai kereskedő gépkocsijával jött Oradea felé és egy kanyarodónál szabálytalanul balra hajtott és beleütközött a cluji olasz konzulátus szembejövő gépkocsijába. A konzulátus sofőre fékezett, de az argentin teljes erővel beleszaladt. Az összeütközés következtében az olasz konzulátus egyik tisztviselője és az argentinai kereskedő felesége megsebesült, az olasz konzulátus gépkocsija pedig összetört. Az argentinai kereskedő ötvenezer lej kártérítést ajánlott fel, amit azonban az olasz konzulátus tisztviselő nem volt hajlandó elfogadni, miután a kár nagyobb. A csendőrségre kísérték őket, majd az oradeai rendőrségre. Az oradeai hatóságok holnap döntenek az argentinai kereskedő ügyében, akit egyelőre őrizetben tartanak.

Öngyilkosságot követelt el Oradea város gazdasági osztályának főnöke

Oradea, július 29. Óriási megdöbbenést keltett Oradean az a hír, hogy László Maximilian, Oradea város gazdasági osztályának főnöke, agyonlőtte magát és meghalt. A köztisztviselő álló városi főtitkár kedd reggel pontos időben ment be hivatalába, majd néhány percre rá eltávozott. A tisztviselőket azt hitték, hogy orvoshoz megy, miután az utóbbi időben rendszeresen járt orvosi kezelésre. László Maximilian azonban nem tért vissza, hanem kiment szülőfalujába, Belaniba, felkereste bátyja sírját és ott a temetőben agyonlőtte magát. A városi főtitkár ragikus öngyilkossága óriási részvételt keltett az egész városban. Öngyilkosságának okát betegségével magyarázzák. Temetése pénteken ment végbe, nagy részvét mellett.

Csak sikerült képeket szabad kitenni az uralkodó családról a kirakatokba

Bucuresti, július 29. A belügyminisztérium körrendeletet adott ki az összes községi hatóságoknak, amelyben felhívja a figyelmüket, hogy ne engedjenek kirakatokba a királyi családról olyan képeket elhelyezni, amelyek nem sikerültek.

Rendbehozták a Rázbioeni-Apahida közötti vasutvonalat

Bucuresti, július 29. A rázbioeni-aphaidai vasutvonalat, amelynek töltését a víz alomta, véglegesen helyrehozták. Ma reggel helyreállították a személyszállító vonatok normális forgalmát, teherforgalom mindaddig szünetelni fog, míg a töltést teljesen helyreállítják.

Egy holland vállalkozó 100 év előtt elszülte hajójáról emelt ki egy aranyrudat. Amszterdamból jelentik: Karimata holland vállalkozónak sikerült kiemelni egy 20 cm. hosszú, 6 cm. széles és 7 cm. magas aranyrudat a Lutine hajóról, amely Terschelling holland sziget közelében ezelőtt száz évvel szülyedt el.

A Jean Jaurès emlékünnepeken Izabela Sadoveanu tanárnő és irónő és Hoffer Géza újságíró Bucurestiből vesznek részt, mint előadók, akik részletesen ismertetik a nagy tudós és emberbarát életét és munkásságát. Az előadásokon kívül a nap jelentőségéhez mérten összeállított program is bemutatásra kerül: munkás-szavaló-kórus, az építőmunkás, bormunkás és Gutenberg dalárdák ének-számái. A béke-ünnepekről írt érthetően nagy érdeklődés nyilvánul meg. Jegyek már csak a színház pénztáránál kaphatók korlátozott számban.

Venizelosz veje forradalmat robbantott ki Kréta szigetén

Kréta fővárosa Canea a felkelők kezében van. A görög kormány szerint a sziget és az ország területén teljes a rend és hamarosan leverik a caneai lázadást is

ATHÉN, július 29. A görög távirati iroda a kormány hivatalos kommuniké-jét közli, amely szerint a Kréta szigetén Canea fővárosban jelentéktelen lázadás tört ki. Felhasználván azt az alkalmat, hogy a város helyőrségének egy része nem volt otthon, négyszáz felfegyverkezett vidéki ember behatolt a fővárosba és megszállta a középületeket. A kormány nyomban fogatosította a szükséges intézkedéseket és fegyveres erőt küldött a lázadás leverésére. Kréta szigetének többi részén teljes a nyugalom. A kormány egyáltalában nem aggódik a lázadás miatt és Athénben azt állítja, hogy estig helyre fogják állítani a rendet. Görög politikai körökben a caneai mozgalmat örültséggel tartják, mert a kormány teljesen ura a helyzetnek és bírja az összlakosság bizalmát.

Kréta fővárosa még mindig a felkelők kezében van

Athén, július 29. (Rad.) A caneai lázadás leverésére fogatosított intézkedések gyors tempóban haladnak előre és a rend gyors helyreállítását ígéri. Metaxas miniszterelnök a történekről nyomban értesítette III. György királyt, aki jelen pillanatban Korfu szigetén tartózkodik. A király törvényrendeletet irt alá, mely Kréta fővárosát a fellázadt Caneából Candia helyezi át, ami annak bizonyítéka,

hogy a krétai forradalom csupán helyi jellegű és csak Caneára terjed ki.

A lázadás egyik vezetője, Mitsotakis, aki Venizelosz veje, krétai képviselő és tagja volt a Kondylis-kormánynak.

A kormány Candia prefektusát Kréta-sziget kormányzójává nevezte ki, mert Spahniki kormányzó a felkelők fogva tartják.

Metaxas miniszterelnök rendkívüli ülésre hívta össze a minisztertanácsot, amelynek tagjait informálta a helyzetről.

Angol-francia-német tárgyalások indulnak meg Londonban?

Szardán érkezik Prágába lord Runciman

London, július 29. Wiedemann londoni és lord Runciman prágai utja foglalkoztatja a legelőkeltebben a világsajtót és a világpolitikai közvéleményt. Berlin cáfolja ugyan Hitler szármagának újabb londoni maisszióját, a londoni és a párizsi lapok azonban továbbra is fenntartják erről szóló értesüléseiket.

A Daily Telegraph azon értesülését közli, hogy Bonnet francia külügyminiszter már Párizsban megkérte Halifaxot, hogy a párizsi kormány nevében is tárgyaljon Németország megbízottjával. Hitler szármagának és az angol államférfiak között tehát olyan irányú tárgyalások fognak megindulni, amelyek Franciaországot is érintik.

Runciman prágai utja és kísérete Prágai jelentés szerint Lord Runciman kedden utazik Prágában magánitkára és egy pénzügyi szakértő kíséretében. A pénzügyi szakértő a külügyminisztérium egyik főtitkárja. A lord csehszlovákiai tartózkodása alatt nem lesz függő viszonyban az angol kormánnyal és ezért a pénzügyi szakértőt, aki Prágában kíséri, ideiglenesen szabadságra is a külügyi hivatal. Londoni vélemény szerint Runciman Prágában három hétig tartózkodhat. A lord, aki augusztus 3-án fog megérkezni a csehszlovák fővárosba, nyomban felveszi a tárgyalásokat Hodza miniszterelnökkel és Newton angol követtel.

Az utolsó negyvennyolc órában nyugalom volt Palesztinában

A romániai cionista szervezet telefon-értesülése a palesztinai helyzetről

Bucuresti, július 29. A romániai cionista szervezet a romániai sajtóban napvilágot látott különböző hírekkel kapcsolatban az alábbi kommuniké-tette közzé:

„Egyes romániai sajtóorgánokban olyan hírek láttak napvilágot, hogy az akkori mufti meggyilkolása után az arab lakosság bosszúképpen zsidókat mészárolt az ország különböző pontjain. A pénteki nap folyamán telefonon összeköttetésbe léptünk a Jewish Agency jeruzsálemi exekutívájával, ahonnan közölték, hogy mindezek a hírek a fantázia birodalmába tartoznak. Az utóbbi negyvennyolc órában jelentéktelen incidensektől eltekintve teljes a nyugalom Palesztinában és a kormány ura a helyzetnek.

Nem első eset, amikor bizonyos távirati irodák és bizonyos lapok fantasztikus híreket közölnek Palesztináról. Az első ilyen hír az volt, amikor egy zsidó kolónia lakóinak felkoncolásáról, a másik pedig az, amikor a zsidó bevándorlás betiltásáról adtak hírt.

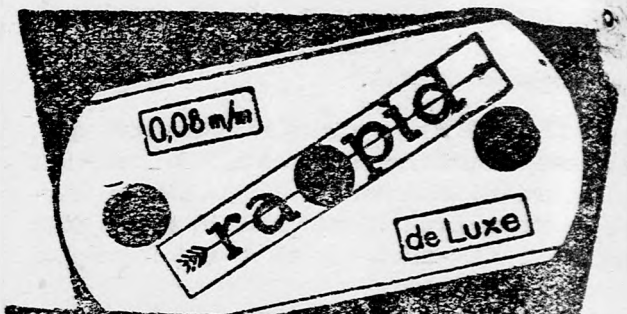
Mindkét hírt idejében megcáfolták a hatóságok.

Haifa, július 29. Avabulban a rendőrség előtt bomba robbant és három arab asszonyt megsebesített. A rendőrség egyik páncélautója előtt akna robbant és megsebesítette a sofőrt. Egy arab faluban nagy fegyverraktárt találtak. 35 embert letartóztattak.

Bevouth, július 29. A lakosság sztrájkjal tiltakozik a súlyos palesztinai incidensek ellen. Az üzletek zárva tartanak, zavargásokról nem érkezett jelentés. A rendőrség letartóztatott két agitátort, akik tiltásra biztatták a lakosságot.

Vallásábró budhisták és mohamedánok között

London, július 29. A hátsóindiai Rangonban, Burma fővárosában véres vallásábró tört ki mohamedánok és budhisták között. Az összetűzésnek 43 halottja és háromszáz sebesült áldozata van.



RAPID DE LUXE
RUGÁNYOS BOROTVAPENGÉVEL
KÖNYVEN ÉS FÁDÁLMONKUL
BOROTVALKÓZIK

Depozitár: Margulius & Co. Bucuresti, str. Carol 44

Ujabb repülésre készül Howard Hughes

Newyork, július 29. Howard Hughes újabb repülésre készül. A „Newyork World Fair” fedélzetén 20 órán belül akarja megtenni a Newyork-Río de Janeiro közötti távolságot, tehát majdnem 5000 kilométert. Visszafelé Buenos Aires, La Paz (Lima) és Mexiko érintésével repülne.

A zsidó iskolákban nem szabad vasárnap tanítani

Bucuresti, július 29. A nemzeti nevelési minisztérium rendeletet adott ki, amely megtiltja, hogy a zsidó iskolákban vasárnap tanítsanak. Kivételt egyedül a hittan képez, amit vasárnap is lehet tanítani.

A jövő héten jelenik meg a Silviu Dragomir kisebbségi kormánybiztosi kinevezéséről szóló dekrétum

BUCURESTII, július 29. A hivatalos lapban a jövő hét elején fog megjelenni Silviu Dragomir egyetemi tanárnak a kisebbségi ügyek kormánybiztosává való kinevezéséről szóló dekrétum.

LEGUJABB SPORT

Népes mezőnyvel megkezdődött a CAC országos teniszeversenye

Cluj, július 29. (Az Uj Kelet tud.) A CAC országos teniszeversenye Cluj bajnokságaitól igen népes mezőnyvel kezdetét vette. A mezőny szépszámban foglalja magában a fehér-sport kiválóságait. Igen nagy számban vesznek részt a versenyen a zsidó sportegyesületek tagjai, de különösen az oradeai Malkkabi, amely tizenkéttagú gárdával érkezett meg. A versenyen a zsidó sportegyesületek közül az oradeai Malkkabit: Szász Éva, Keleti Bor, Klein György, Grosz György, Bobitsék, Bernáth Lőrinc, Morgenstein László, Halmi István dr., Grünwald Imre, Fried László, Goldstein és Váradi, a Haggibort: R. Erdős Lilly, Schwartz Klári, Radó György és Weisz Miksa, a tangumuresi Malkkabit: Ovics képviseli.

Átuszta a Keleti tengert egy dán uszóbajnok

Kopenhága, július 29. Karemargard Jenny dán uszóbajnok, aki szerda este Gjedzer dán kikötőből startolt a Keleti-tenger átúsztatására, pénteken 11 óra 25 perckor megérkezett Warmerende kikötőjébe.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefonszám: 18-60.